

Valsts akciju sabiedrība
"Latvijas dzelzceļš"

Neauditēts
2024. gada pārskats

SATURS

VADĪBAS ZIŅOJUMS	3
FINANŠU PĀRSKATS	14
APVIENOTO IENĀKUMU PĀRSKATS	14
PĀRSKATS PAR FINANŠU STĀVOKLI	15
PAŠU KAPITĀLA IZMAIŅU PĀRSKATS	17
NAUDAS PLŪSMU PĀRSKATS	18
FINANŠU PĀRSKATA PIELIKUMS	20

VADĪBAS ZIŅOJUMS

PAR VALSTS AKCIJU SABIEDRĪBAS "LATVIJAS DZELZCEĻŠ" SAIMNIECISKO DARBĪBU 2024. GADĀ

1. VALSTS AKCIJU SABIEDRĪBAS "LATVIJAS DZELZCEĻŠ" RAKSTUROJUMS

Valsts akciju sabiedrība "Latvijas dzelzceļš" (turpmāk tekstā – LDz) ir viens no lielākajiem uzņēmumiem Latvijā, kas ar savu saimniecisko darbību dod nozīmīgu ieguldījumu valsts tautsaimniecībā, nodrošinot dzelzceļa infrastruktūras izmantošanu pasažieru un kravu pārvadājumiem.

LDz pamatkapitāls 2024. gada 31. decembrī ir 374 419,8 tūkst. EUR, kas sastāv no 374 419 791 akcijas. Visu akciju īpašnieks ir Latvijas Republika, un tās ir pilnībā apmaksātas. Valsts kapitāla daļas turētājs akciju sabiedrībā ir Satiksmes ministrija. 2024.gadā pamatkapitāls tika palielināts, atbilstoši Ministru kabineta 2024. gada 17. decembra rīkojumam Nr. 1120 "Par valsts akciju sabiedrības "Latvijas dzelzceļš" pamatkapitāla palielināšanu" ieguldot tajā valsts budžeta līdzekļus 46 798 155 EUR apmērā, lai nodrošinātu valsts publiskās lietošanas dzelzceļa infrastruktūras pārvaldītāja (VAS "Latvijas dzelzceļš") finanšu līdzsvaru par 2022. gadu (nesegto daļu) un 2023. gadu.

LDz galvenais uzdevums ir nodrošināt valsts publiskās lietošanas dzelzceļa infrastruktūras pārvaldīšanu un drošus, augstas kvalitātes un efektīvus dzelzceļa pakalpojumus Latvijas valsts un tautsaimniecības interesēs. LDz kā publiskās lietošanas dzelzceļa infrastruktūras pārvaldītāja īpašumā uz 31.12.2024. ir sliežu ceļu tīkls ar izvērsto garumu 3 176,76 km, ieskaitot ar tiem tehnoloģiski saistītos staciju ceļus un pievedceļus, kā arī citi infrastruktūras objekti.

LDz ir "Latvijas dzelzceļš" koncerna (turpmāk tekstā – Koncerns) valdošais uzņēmums. Koncerns sastāv no valdošā uzņēmuma un piecām atkarīgajām sabiedrībām, kas visas kopā nodrošina klientus ar daudzpusīgiem dzelzceļa nozares pakalpojumiem.

LDz sniedz Dzelzceļa likuma 12.¹ panta pirmajā daļā minēto publiskās lietošanas dzelzceļa minimālā piekļuves pakalpojumu kompleksa un piekļuves publiskās lietošanas dzelzceļa infrastruktūrai, kas savieno dzelzceļa infrastruktūru ar apkalpes vietām, pakalpojumu, kravas vagonu šķirošanas un komplektēšanas, vagonu tehniskās apkopes un apskates pakalpojumus, elektroenerģijas sadales un tirdzniecības pakalpojumus, nomas pakalpojumus, informācijas tehnoloģiju pakalpojumus, elektronisko sakaru pakalpojumus, kā arī citus pakalpojumus. LDz kā muitas sadarbības partnerim, kas līdzdarbojas muitas risku novēršanā, ir piešķirts atzītā uzņēmēja, atzītā saņēmēja un atzītā nosūtītāja statuss, kā arī LDz ir saņēmusi vispārējā galvojuma atļauju - atbrīvojumu no vispārējā galvojuma iesniegšanas.

SIA "LDZ CARGO" veic kravu pārvadājumus Latvijas un Igaunijas teritorijā. SIA "LDZ CARGO" veic starptautisko un iekšzemes kravu, t.sk. bīstamo un negabarīta kravu, pārvadājumus, kā arī sniedz citus ar dzelzceļa kravu pārvadājumiem saistītus pakalpojumus. Sabiedrība konteineros un vagonos pārveda plaša sortimenta kravas, gandrīz visus HKN (Harmonizēta kravu nomenklatūra) minētos kravas veidus. Kopš 2023.gada SIA "LDZ CARGO" ir reģistrēta filiāle Igaunijā.

SIA "LDZ ritošā sastāva serviss" veic dzelzceļa ritošā sastāva tehnisko apkopi un remontus, lokomotīvu ekipēšanu un modernizāciju, sniedz maģistrālo kravas, manevru dīzeļlokomotīvu nomas pakalpojumus, lokomotīvu rezerves bāzes uzturēšanas pakalpojumus un nodarbojas ar degvielas tirdzniecību. Sabiedrība sniedz arī nesagraujošās kontroles laboratorijas pakalpojumus un nodarbojas ar ritošā sastāva rezerves daļu tirdzniecību.

SIA "LDZ Loģistika" darbības virziens ir intermodālu loģistikas piedāvājumu mārketingu un pārdošana, piesaistot Latvijas tranzīta nozarei jaunus klientus un tādā veidā sekmējot publiskās lietošanas dzelzceļa infrastruktūras izmantošanu.

SIA "LDZ apsardze" sniedz dažādu objektu un dzelzceļa kravu fiziskās apsardzes pakalpojumus, projektē un montē dažādas apsardzes, ugunsdrošības un video novērošanas sistēmas, kam ekspluatācijas laikā veic tehnisko apkopi un uzturēšanu, kā arī veic saņemto trauksmes signālu monitoringu.

AS "LatRailNet" ir dzelzceļa infrastruktūras pārvaldītāja būtisko funkciju veicēja. Šī sabiedrība pieņem lēmumus par dzelzceļa infrastruktūras jaudas sadali, vilcienu ceļu iedalīšanu, piekļuves maksas aprēķināšanas sistēmu, maksas noteikšanu, novērtēšanu un iekasēšanu, kā arī sadarbojas ar citiem būtisko funkciju veicējiem starptautisko savienojumu jautājumos.

Lai pilnveidotu labas korporatīvās pārvaldības praksi un attīstītu izpratni par sociālo atbildību Koncernā, kā arī nostiprinātu ilgtspējīgu un vienlaikus inovatīvu domāšanu tradīcijām bagātajā dzelzceļa nozarē, kopš 2016. gada LDz gatavo ilgtspējas pārskatu.

Tāpat Koncerna sabiedrības to snieguma ilgtspējas jomā novērtēšanai ik gadu piedalās Korporatīvās ilgtspējas un atbildības institūta organizētajā Ilgtspējas indeksa novērtējumā. 2024. gadā Korporatīvās ilgtspējas un atbildības institūta organizētajā Ilgtspējas indeksa novērtējumā Koncerna uzņēmumiem VAS "Latvijas dzelzceļš", SIA "LDZ ritošā sastāva serviss", SIA "LDZ apsardze", piedaloties kopīgi, izdevies sasniegt plašina kategorijas novērtējumu. SIA "LDZ CARGO", kas indeksa vērtējumā startēja atsevišķi, arī ir saņēmusi plašina novērtējumu.

2024. gadā vidējais darbinieku skaits ir 3 676 darbinieki, salīdzinājumā ar 2023. gadu tas ir samazinājies par 269 darbiniekiem. Darbinieku skaits ir samazinājies LDz 2024. gadā mērķtiecīgi īstenoto pasākumu darbinieku skaita un izmaksu optimizācijai rezultātā, veicot funkciju pārskatīšanu un organizatoriskās struktūras izmaiņas.

2024. gadā Koncerna vidējais darbinieku skaits ir 5 742 darbinieki, salīdzinājumā ar 2023. gadu tas ir samazinājies par 477 darbiniekiem.

2. SAIMNIECISKĀS DARBĪBAS REZULTĀTI

Būtisks LDz darbības rādītājs ir vilcienu nobraukto km skaits, kas ir pamatā infrastruktūras lietošanas maksas aprēķinam un nosaka infrastruktūras nolietojumu.

2024. gadā LDz publiskās lietošanas infrastruktūra ir izmantota, lai pārvadātu 19 445 tūkst. pasažieru, veicot 7 608 tūkst. vilcienu-km (t.sk. SIA "Gulbenes-Alūksnes bānītis" – 48,4 tūkst. vilcienu-km un UAB "LTG Link" – 56,2 tūkst. vilcienu-km), un 11 467 tūkst. tonnu kravas, veicot 2 509 tūkst. vilcienu-km.

2024. gadā vilcienu-km skaits (ieskaitot tehnoloģiskos vilcienu-km, bet bez Latvijas dzelzceļa pašu vajadzībām veiktajiem vilcienu-km) salīdzinājumā ar 2023. gadu kopumā ir palielinājies par 3,6%, t.sk. pasažieru pārvadājumos - par 16,3%, bet kravu pārvadājumos vilcienu-km skaits ir samazinājies par 22,2%.

Platsliežu dzelzceļa līnijās 2024. gadā AS "Pasažieru vilciens" pārvadāto pasažieru skaits sasniedza 19 445 tūkst., salīdzinājumā ar iepriekšējo gadu pasažieru skaits ir pieaudzis par 13,5%.

Kravu pārvadājumu apjoms 2024. gadā ir 11 467 tūkst. tonnas, kas ir par 4 169 tūkst. tonnām jeb 26,7% mazāk nekā 2023. gadā, kad tika pārvadātas 15 636 tūkst. tonnas.

Lielākais īpatsvars kravu pārvadājumos ir importa pārvadājumiem, kas veido 62,0% no kopējiem pārvadājumiem. To apjoms 2024. gadā ir 7 111 tūkst. tonnu, salīdzinājumā ar pagājušo gadu tas ir samazinājies par 26,2%.

2024. gadā būtiskāko pārvadājumu daļu veido graudi, graudu pārstrādes produkti, sēklas un augļi (43,1%) un naftas un naftas produktu pārvadājumi (19,2%). Kopējā pārvadājumu apjomā minerālmēslu pārvadājumu īpatsvars ir 5,3%, koksnes un tās izstrādājumu pārvadājumu īpatsvars – 3,5%, un akmeņogļu pārvadājumu īpatsvars – 1,3%, pārējo kravu īpatsvars ir 27,6%.

2024. gadā LDz turpināja darbu pie iepriekšējos gados izvirzītajām prioritātēm – darbības efektivitātes veicināšanas, pārskatot biznesa, organizatoriskos un tehnoloģiskos procesus, lai palielinātu Koncerna saimnieciskās darbības efektivitāti un samazinātu izmaksas, kā arī Koncerna konkurētspējīgas un ilgtspējīgas darbības nodrošināšanu nākotnē.

LDz nodrošina Satiksmes ministrijas 09.12.2022. noteikumu Nr. 01-02/60 "Publiskās lietošanas dzelzceļa infrastruktūras pārvaldītāja finanšu līdzsvara īstenošanas uzraudzības kārtība" izpildi.

LDz saimniecisko darbību kopš 2022. gada marta ievērojami ir ietekmējuši ārējie faktori, kas saistīti ar ģeopolitiskās situācijas izmaiņām un noteiktajām starptautiskajām ekonomiskajām sankcijām pret Krieviju un Baltkrieviju karadarbības Ukrainā rezultātā.

2024. gadā neto apgrozījums ir 155 101 tūkst. EUR, kas ir par 10 309 tūkst. EUR jeb 6,2% mazāk nekā 2023. gadā.

2024. gada saimnieciskās darbības rezultāts ir zaudējumi 1 635 tūkst. EUR. LDz valsts normatīvajos aktos noteiktos valsts publiskās lietošanas dzelzceļa infrastruktūras pārvaldītāja finanšu līdzsvara nodrošināšanai nepieciešamos līdzekļus 26 013 tūkst. EUR apmērā ir atzinis 2024. gada

ieņēmumos, vadoties pēc Starptautisko finanšu pārskatu standartu vadlīnijām, un pieprasīs tos segt pēc LDz gada pārskata apstiprināšanas Dzelzceļa likuma 9. panta 4. daļā noteiktajā kārtībā.

Atbilstoši Satiksmes ministrijas 08.01.2024. rīkojumam Nr. 01-03/10 "Par dotāciju VAS "Latvijas dzelzceļš" minimālā piekļuves pakalpojumu kompleksa izmaksu kompensēšanai un apkopes vietu uzturēšanai 2024. gadā" minimālajam piekļuves pakalpojuma kompleksam un piekļuvei infrastruktūrai, kas savieno infrastruktūru ar apkopes vietām, tajā skaitā, pasažieru stacijām, kur pasažieru kustība ir pārtraukta, piešķirts valsts budžeta finansējums 50 473 523 EUR apmērā pasažieru pārvadājumu segmenta finanšu līdzsvara nodrošināšanai publiskās lietošanas dzelzceļa infrastruktūras pārvaldītājam un 197 998 EUR par neizmantoto apkopes vietu uzturēšanu. Kopā 2024. gadā neto apgrozījumā iekļauts valsts budžeta finansējums (dotācija) 50 671 521 EUR.

2024. gada 31. decembrī LDz apgrozāmie līdzekļi pārsniedz tās īstermiņa saistības par 16 483 tūkst. EUR. Kopējās likviditātes rādītājs ir 1,19. Īstermiņa saistībās ir iekļauti nākamo periodu ieņēmumi 15 758 tūkst. EUR, kas saistīti ar ES projektu un valsts budžeta līdzekļu ieguldījumiem dzelzceļa publiskajā infrastruktūrā. Īstermiņa saistībās neiekļaujot nākamo periodu ieņēmumus, kas saistīti ar ES projektu un valsts budžeta līdzekļu ieguldījumiem dzelzceļa publiskajā infrastruktūrā, likviditātes rādītājs sasniedz 1,46. 2024. gada 31. decembrī un 2025. gada sākumā nevienam aizņēmumam nav bijušas rādītāju neizpildes.

Saistību īpatsvars bilancē (kopējās saistības pret bilances kopsummu) koeficients 31.12.2024. ir 0,57. Saistību apjoma vērtēšanā galvenais kritērijs ir finansiālā riska līmenis. Risku ietekmē aktīvu finansēšanas avoti un veidi: pieaugot aizņemtā kapitāla īpatsvaram bilances pasīvā, pieaug finanšu riska līmenis. Kreditoru saistībās ir iekļauti nākamo periodu ieņēmumi, kas saistīti ar ES projektu un valsts budžeta līdzekļu ieguldījumiem dzelzceļa publiskajā infrastruktūrā. Izslēdzot no kreditoriem ar ES projektu un valsts budžeta līdzekļu ieguldījumiem saistītos nākamo periodu ieņēmumus, saistību īpatsvars bilancē ir 0,18. Izvērtējot finanšu rādītājus, jāņem vērā, ka no Eiropas Kopienas fondiem un valsts saņemto līdzfinansējumu ES investīciju projektiem norāda bilances pasīvā "Nākamo periodu ieņēmumos" un noraksta atbilstoši izveidoto objektu kārtējā gada nolietojuma norakstījumu summu daļām, kuras attiecas uz saņemto finansiālo atbalstu, Apvienoto ienākumu pārskatā "Pārējos ieņēmumos", bet objektu nolietojumu iekļauj postenī "Nolietojums, amortizācijas un vērtības samazinājums".

Neskatoties uz kravu pārvadājumu apjomu samazināšanos, LDz turpina nodrošināt infrastruktūras un pakalpojumu sniegšanas kvalitāti un atbilstošo drošības līmeni, un kopējais LDz kapitālieguldījumu apjoms 2024. gadā ir 58 873 tūkst. EUR, no tiem:

- atjaunošanā ieguldīti 17 213 tūkst. EUR, no tiem
  - kapitālajā remontā 15 011 tūkst. EUR,
  - esošo IT sistēmu atjaunošanā 1 492 tūkst. EUR,
  - pārskata periodā iegādātas tehnoloģiskās iekārtas sliežu ceļu remontam un uzturēšanai, kā arī iekārtas turpmākai informācijas sistēmu un sakaru līdzekļu attīstībai un nemateriālie aktīvi kopumā 710 tūkst. EUR;
- infrastruktūras attīstībā ieguldīti 41 660 tūkst. EUR, no tiem
  - inovatīvo tehnoloģiju ieviešanā 1 863 tūkst. EUR,
  - pārējā attīstībā 39 797 tūkst. EUR.

Nepabeigtajā celtniecībā iekļauti investīciju projektiem iegādātie materiāli 1 070 tūkst. EUR apmērā.

2024. gadā LDz nav bijušas izmaksas pasākumiem pētniecības un attīstības jomā.

3. MĒRĶI UN TURPMĀKĀ ATTĪSTĪBA

LDz stratēģija un rīcības plāns akceptēts ar 05.07.2021. VAS "Latvijas dzelzceļš" valdes lēmumu Nr. VL-34/240, un apstiprināts ar LDz padomes 14.07.2021. lēmumu Nr. PA1.2./8-6.

Ar Ministru kabineta 06.06.2021. rīkojumu Nr. 421 VAS "Latvijas dzelzceļš" vispārējais stratēģiskais mērķis tika apstiprināts sekojošā redakcijā - Nodrošināt efektīvu, drošu un ilgtspējīgu dzelzceļa infrastruktūras pārvaldīšanu, piedāvājot arī konkurētspējīgus loģistikas, dzelzceļa ritošā sastāva remonta un apkopes, stratēģiski svarīgu objektu apsardzes pakalpojumus, sekmējot videi draudzīgu dzelzceļa pārvadājumu attīstību.

2021. gadā izstrādāta un ar 2021. gada 1. marta LDz valdes lēmumu Nr. VL-9/95 apstiprināta un 18.03.2021. padomes lēmumu Nr. PA1.2.13-13 zināšanai pieņemta "VAS "Latvijas dzelzceļš" koncepcija infrastruktūras attīstībai 2021 – 2035", kas ietver infrastruktūras un ar to saistīto LDz darbības aspektu aprakstu un ieskicē LDz stratēģiskās attīstības vīziju un tās būtiskākos virzienus, kas tieši atainojas izstrādātajā LDz vidēja termiņa darbības stratēģijā, uz infrastruktūras attīstību un modernizāciju vērstajos projektos u.c. dokumentos.

VAS "Latvijas dzelzceļš" aktīvi līdzdarbojas Indikatīvā dzelzceļa infrastruktūras attīstības plāna projekta izstrādē Satiksmes ministrijā. Indikatīvais plāns ir arī priekšnosacījums ES fondu 2021-2027 līdzekļu pieejamībai dzelzceļa infrastruktūras projektiem. 2024. gadā jautājums par Indikatīvā dzelzceļa infrastruktūras pārvaldības plāna apstiprināšanu Ministru kabinetā netika atrisināts, ir plānots to apstiprināt 2025.gada laikā.

VAS "Latvijas dzelzceļš" būtiskas investīcijas dzelzceļa infrastruktūras modernizācijā un attīstībā veic ar ES fondu atbalstu.

ES fondu plānošanas perioda 2014.-2020.gadam Darbības programmas "Izaugsme un nodarbinātība" prioritārā virziena "Ilgtspējīga transporta sistēma" 6.2.1. specifiskā atbalsta mērķa "Nodrošināt konkurētspējīgu un videi draudzīgu TEN-T dzelzceļa tīklu, veicinot tā drošību, kvalitāti un kapacitāti" 6.2.1.2. pasākuma "Dzelzceļa infrastruktūras modernizācija un izbūve" ietvaros projekts "Rīgas dzelzceļa mezgla posma Sarkandaugava – Mangaļi – Ziemeļblāzma modernizācija" būvdarbi pabeigti 15.12.2023. 20.06.2024. no Centrālās finanšu un līgumu aģentūras saņemts apstiprinājums, ka Eiropas Savienības fonda projekta Nr. 6.2.1.2/16/I/001 "Rīgas dzelzceļa mezgla posma Sarkandaugava – Mangaļi – Ziemeļblāzma modernizācija" īstenošana ir pabeigta. Projekta ietvaros ir paaugstināta caurvedes spēja, izbūvēti otrie sliežu ceļi posmā Mangaļi – Ziemeļblāzma, modernizēta signalizācijas sistēma, kā arī paaugstināta drošība, izbūvējot divlīmeņu šķērsojumus gājējiem. Projekta mērķi ir pilnībā sasniegti.

Ģeopolitiskā situācija, tehnisko risinājumu saskaņošana ar trešajām pusēm, kā arī citi neparedzami apstākļi radīja būtisku ietekmi uz būvniecības termiņu izpildi projektos "Dzelzceļa pasažieru infrastruktūras modernizācija" un "Dzelzceļa infrastruktūras modernizācija vilcienu kustības ātruma paaugstināšanai".

Minēto apstākļu dēļ projektu ietvaros noslēgtie līgumi tika pagarināti un projekti posmoti starp diviem ES fondu plānošanas periodiem, t.i. 2014.-2020. gada un 2021.-2027. gada plānošanas periodiem atbilstoši 19.12.2023. pieņemto Grozījumu Ministru kabineta 2016. gada 21. jūnija noteikumos Nr. 404 "Darbības programmas "Izaugsme un nodarbinātība" prioritārā virziena "Ilgtspējīga transporta sistēma" 6.2.1. specifiskā atbalsta mērķa "Nodrošināt konkurētspējīgu un videi draudzīgu TEN-T dzelzceļa tīklu, veicinot tā drošību, kvalitāti un kapacitāti" 6.2.1.2. pasākuma "Dzelzceļa infrastruktūras modernizācija un izbūve" īstenošanas noteikumi" 4. punktam.

2024. gada 14. oktobrī ar Centrālo finanšu un līgumu aģentūru tika parakstīts "Līgums par Eiropas Savienības fonda projekta "Dzelzceļa pasažieru infrastruktūras modernizācija, 2. posms" īstenošanu Nr. 3.1.1.3/1/24/I/001. Projekta īstenošanas termiņu nosakot ne ilgāk kā līdz 2026. gada 31. decembrim. Līdz 2024. gada beigām pagaidu ekspluatācijā nodotas 31 dzelzceļa stacija un pieturas punkti.

2024. gada 24. oktobrī ar Centrālo finanšu un līgumu aģentūru tika parakstīts "Līgums par Eiropas Savienības fonda projekta "Dzelzceļa infrastruktūras modernizācija vilcienu kustības ātruma paaugstināšanai, 2. posms" īstenošanu Nr. 3.1.1.3/1/24/I/002. Projekta īstenošanas termiņu nosakot ne ilgāk kā līdz 2026. gada 31. decembrim. Līdz 2024. gada beigām no 45 būvobjektiem nodoti ekspluatācijā 15 būvobjekti.

Vienlaicīgi, Satiksmes ministrija sadarbībā ar esošā 1520 mm sliežu platuma tīkla infrastruktūras pārvaldītāju VAS "Latvijas dzelzceļš" un Rail Baltica projekta ieviesējorganizācijām – RB Rail AS un sabiedrību ar ierobežotu atbildību "EIROPAS DZELZCEĻA LĪNIJAS" izstrādā Latvijas vienotā dzelzceļa tīkla attīstības priekšlikumus 2021. – 2027. gada Eiropas Savienības daudzgadu budžeta periodam, kas ietver priekšlikumus dzelzceļa tīkla uzlabojumiem, modernizācijai konkurētspējīga pasažieru dzelzceļa transporta nodrošināšanai, kā arī priekšlikumus par nepieciešamajiem ieguldījumiem dzelzceļa infrastruktūrā, vienlaikus nodrošinot sinerģiju starp 1520 mm un Rail Baltica infrastruktūru, secīgi pārorientējot AF un Kohēzijas fonda līdzekļus 2021.-2027.gadam.

Proaktīvi LDz ir uzsācis darbības vēl divu 2021.-2027. gada plānošanas perioda projektu sagatavošanā un ieviešanā - "Rīgas lidosta – Centrālā stacija – Daugavkrasti (RIX - RCS – Daugavkrasti)" un dzelzceļa pasažieru infrastruktūras modernizācija paredzot modernizēt vēl 23 stacijas un pieturas punktus. 2024. gada ietvaros abos projektos uzsākta iepirkumu dokumentācijas gatavošana un publisko apspriežu izsludināšana, paredzot, ka līgums tiek slēgts finansējuma piešķiršanas gadījumā.

Projekts "Nožogojumu un gājēju pāreju ierīkošana dzelzceļa infrastruktūras objektos" atbilstoši LDz Valdes 31.10.2023. lēmumam Nr. VL-1.6/347-2023 un LDz Padomes 09.11.2023. lēmumam Nr. PA 1.2/14-10. ir izbeigts un līgums ar būvnieku LDz lauzts vienpusējā kārtā, jo uzņēmējs, ar kuru noslēgts līgums par būvdarbu veikšanu, nespēj izpildīt savas saistības un veikt būvdarbus.

Lai arī projekts "Nožogojumu un gājēju pāreju ierīkošana dzelzceļa infrastruktūras projektos" tika izbeigts, tomēr nožogojumu izveide tiek realizēta vairākos citos projektos, tādējādi uzlabojot satiksmes drošību:

- 2023. gadā pabeigtā ES fondu līdzfinansētajā projektā "Rīgas dzelzceļa mezgla posma Sarkandaugava – Mangaļi – Ziemeļblāzma modernizācija" ietvaros 2 km garumā izbūvēts nožogojums gājēju drošībai, ierobežojot brīvu piekļuvi publiskās dzelzceļa infrastruktūrai;
- Projekta "Dzelzceļa pasažieru infrastruktūras modernizācija" ietvaros nožogojumu ir izbūvēts Zemitānu stacijā un plānots izbūvēt Bolderājas pieturas punktā;
- Projekta "Dzelzceļa infrastruktūras modernizācija vilcienu kustības ātruma paaugstināšanai" ietvaros līdz 2024. gada beigām no kopumā paredzētajiem 12,5 km nožogojuma ir izbūvēti 11,4 km, turpinās būvdarbi.

Turpinājās darbs pie projekta "Sadarbaspējīgas dzelzceļa sistēmas izveide Baltijas valstīs" īstenošanas sadarbībā ar Igaunijas uzņēmumu AS Eesti Raudtee. Projekts tiek īstenots ar Eiropas infrastruktūras savienošanas instrumenta līdzfinansējumu un tas tika pabeigts līdz 2024. gada 31. decembrim, sagatavots projekta Beigu ziņojums un iesniegts LR Satiksmes ministrijā apstiprināšanai. Projekta mērķis ir nodrošināt minimālo obligāto informācijas apjomu un apmaiņu starp dzelzceļa uzņēmumiem (pārvadātājiem, infrastruktūras pārvaldītājiem, vagonu īpašniekiem). Projekta risinājumi paredz: (i) telemātikas aplikāciju pasažieriem un kravām ieviešanas iespēju analīzi (likumdošana; biznesa modelis; procesi; sistēmas arhitektūra); (ii) kopējas sistēmas koncepcijas izstrādi; (iii) reāllaika dzelzceļa transporta pārvaldības sistēmas prototipa ieviešanu; (iv) tehnisko specifikāciju izstrādi un sistēmu iegādi/ieviešanu.

Ir uzsākts Rīgas valstspilsētas/ piepilsētas dzelzceļa elektrificētā tīkla modernizācijas projekts, kurš tiek īstenots Atvaseļošanas un noturības instrumenta ietvaros. Projekta ietvaros kopumā paredzēts uzlabot bezemisiju dzelzceļa infrastruktūru Rīgas mezglā un līnijā Rīga - Tukums, kā arī paplašināt elektrificēto zonu Zaslauks – Bolderāja, nomainot un izbūvējot kontakttīklu, tādējādi nodrošinot nākotnē migrāciju uz 25 kV elektrifikācijas sistēmu, kas salīdzinājumā ar esošo 3.3 kV sistēmu ir daudz efektīvāka un ilgtspējīgāka.

Projekta iesniegums "Dzelzceļa tīkla modernizācija" iesniegts 30.11.2023. Atvaseļošanas mehānisma "1.1.1.1.i specifiskā atbalsta mērķa Konkurētspējīgs dzelzceļa pasažieru transports kopējā Rīgas pilsētas sabiedriskā transporta sistēmā 1.1.1.1.i.2 pasākuma Konkurētspējīgs dzelzceļa pasažieru transports kopējā Rīgas pilsētas sabiedriskā transporta sistēmā" projektu iesniegumu atlasei. 28.02.2024. noslēgts līgums ar Centrālo finanšu un līgumu aģentūru par Eiropas Savienības Atvaseļošanas fonda projekta Nr. 1.1.1.1.i.2/1/23//CFLA/001 ieviešanu "Dzelzceļa elektrificētā tīkla modernizācija un attīstība". Investīcijas izdevumu attiecināmības termiņš ir 2026. gada 31. marts. Investīcijai pieejamais Atvaseļošanas fonda finansējums ir 72 700 tūkst. EUR, kas tiek sniegts granta veidā. 2024.gada februārī noslēgts līgums par šī projekta būvniecību un būvuzraudzību un 2024. gadā uzsākti projektēšanas darbi.

4. NEFINANŠU PAZIŅOJUMS

LDz ir viens no valstī lielākajiem darba devējiem, kura darbības nozare un mērogs rada situāciju, kurā LDz kā tieša, tā arī netieša veidā ietekmē lielu iedzīvotāju skaitu visā Latvijā. Vispirms, tie ir vidēji 3 676 VAS "Latvijas dzelzceļš" darbinieki, kuri strādā LDz un tādējādi spēj uzturēt savas ģimenes, maksāt nodokļus un sniegt cita veida ieguldījumu tautsaimniecībā. Vēl bez lielā darbinieku skaita LDz darbība skar ikvienu iedzīvotāju, kurš izmanto dzelzceļa satiksmi, kā arī tos, kurus dzīvesvieta atrodas dzelzceļa infrastruktūras tuvumā.

Dzelzceļa darbība ir cieši saistīta arī ar vides faktoriem un nozares ietekmi uz iedzīvotāju dzīves kvalitāti. Viens no aktuālajiem jautājumiem ir saistīts ar dzelzceļa satiksmes, jo īpaši kravu satiksmes, radīto troksni un tā ietekmi uz tuvumā dzīvojošo cilvēku veselību un labsajūtu. Lai mazinātu trokšņu un vibrāciju radīto ietekmi, ir izstrādāts "VAS "Latvijas dzelzceļš" rīcības plāns trokšņa mazināšanai līdz 2028. gadam, kurā ir definēti uzdevumi un mērķi trokšņa mazināšanai dzelzceļa līnijām ar satiksmes intensitāti lielāku par 30 000 vilcieniem gadā. Rīcības plāns ietver plānotos pasākumus trokšņa līmeņa mazināšanai attiecīgajās teritorijās – tostarp gan veicamos uzdevumus regulāro sliežu ceļu uzturēšanas darbu ietvaros (piemēram, nodrošinot garsliežu nomaiņu un sliežu slīpēšanu, kas nedaudz mazina dzelzceļa radīto troksni), gan arī paredzot 618 metru garas prettrokšņa barjeras izbūvi Rīgā, Ķengaragā, kur trokšņa diskomforta līmenis ir visaugstākais. Trokšņu kartes un rīcības plāns pieejams LDz tīmekļa vietnē. 2024. gadā ir uzsākta projekta īstenošana – izstrādāta prettrokšņa barjeras specifikācija un norisinājies iepirkums, kurš noslēdzās 2024. gada 11. novembrī. Paredzēts, ka prettrokšņa barjera tiks uzbūvēta līdz 2025. gada beigām un ieguvums sabiedrības veselībai būs vairāk nekā 90 milj. EUR vērtībā (Rīcības plānā pieņemts, ka prettrokšņa barjeras ekspluatācijas laiks ir 20 gadi; aprēķins veikts, balstoties uz Eiropas Vides aģentūras izveidoto modeli, kas veidots, lai novērtētu trokšņa izraisītās negatīvās sekas un izteiktu tās monetārā formā). Resursi šī pasākuma īstenošanai ir ielānāti 2024. un 2025. gada LDz investīciju plānā, un šīs investīcijas paredzēts realizēt no LDz pašu līdzekļiem. Rīcības plānā papildus apkopotas izmaksas un ieguvumi prettrokšņa barjeru izbūvei ne tikai Ķengaragā, bet arī Ogrē, Ikšķilē, Salaspilī un Bierīņos, taču šiem pasākumiem finansējums nav patlaban pieejams un plānojams.

LDz ir publiskās dzelzceļa infrastruktūras uzturētājs, kura pienākums ir ne vien rūpēties par dzelzceļa kvalitāti, drošību un attīstību, bet arī saglabāt tās dzelzceļa vēstures liecības, kas stāsta par dzelzceļa nozares vēsturi Latvijā no tās pirmsākumiem. Galvenais dzelzceļa nozares mantojuma glabātājs ir Latvijas dzelzceļa vēstures muzejs.

LDz attiecībās ar darbiniekiem vienmēr ievēro vienlīdzības principus – darba tiesiskajās attiecībās priekšroka netiek dota konkrētās rases, ādas krāsas, dzimuma, vecuma, reliģiskās, politiskās vai citas pārliecības pārstāvim vai atkarībā no personas nacionālās vai sociālās izcelsmes, mantiskā vai ģimenes stāvokļa, seksuālās orientācijas vai citiem apstākļiem. 2024. gada decembrī LDz bija nodarbinātas 1 036 sievietes jeb 31% no darbinieku kopskaita un 2 275 vīrieši jeb 69% no kopskaita. Salīdzinoši lielais LDz nodarbināto sieviešu skaits nozarē, kas tradicionāli bijusi izteikti vīrišķīga, apliecina, ka LDz nediskriminē darbiniekus pēc to dzimuma, tādējādi mazina stereotipu par dzelzceļu kā vienīgi vīriešiem raksturīgu nozari.

Darbinieki LDz netiek diskriminēti arī pēc to pārstāvētās tautības. Lai gan LDz netiek uzskaitīts konkrēts katrai tautībai piederošo darbinieku skaits, tomēr LDz strādā dažādu tautību pārstāvji.

"Latvijas dzelzceļš" koncernā spēkā ir Personāla vadības un atalgojuma politika, kas ir saistoša arī Koncerna valdošajam uzņēmumam - VAS "Latvijas dzelzceļš". Politika ir izstrādāta ar mērķi noteikt vienotas personāla vadības, attīstības un atalgojuma vadlīnijas, nostādnes, pamatprincipus, galvenās atbildības un darbības jomas Koncernā. Atalgojuma politikas pamatuzdevums ir sekmēt darbinieku motivāciju sasniegt stratēģiskos mērķus, kā arī veicināt ikviena darbinieka iesaistīšanos darba izpildes kvalitātes uzlabošanā. Vienlaikus politikas mērķis ir nodrošināt darbiniekiem atbilstošu un konkurētspējīgu darba samaksu par viņu darbu un ieguldījumu Koncerna mērķu sasniegšanā un veicināt darbinieku kompetenču attīstību. Koncerna atalgojuma sistēmas pamatprincipi ir: taisnīgums, caurskatāmība, konkurētspēja un atbilstība finanšu iespējām, mērķtiecība, kā arī atbilstība ārējiem tiesību aktiem.

"Latvijas dzelzceļš" koncerna korporatīvās vērtības, kā arī profesionālās rīcības un ētikas principi, nodrošinot, lai tie tiktu vērsti pret korupciju, interešu konflikta situāciju rašanos, prettiesisku iekšējās informācijas izmantošanu un jebkuru citu nelikumīgu un neētisku rīcību, ir noteikti "Latvijas dzelzceļš" koncerna Ētikas kodeksā.

“Latvijas dzelzceļš” koncerna Ētikas kodekss apkopo Koncerna valdošā uzņēmuma VAS “Latvijas dzelzceļš” un atkarīgo sabiedrību ar ierobežotu atbildību komercdarbības labās prakses un darbinieku profesionālās ētikas un uzvedības pamatprincipus.

Lai regulētu darbinieku rīcību saskarsmē ar piegādātājiem, sadarbības partneriem, kā arī saistībā ar komandējumu organizēšanu un dāvanu pieņemšanu, kā arī noteiktu darbības, ja radušās aizdomas par iespējami koruptīviem vai krāpšanas gadījumiem, ir spēkā Koncerna Krāpšanas novēršanas politika, kura ir cieši saistīta ar valsts normatīvo regulējumu - Ministru kabineta noteikumiem Nr. 630 “Noteikumi par iekšējās kontroles sistēmas pamatprasībām korupcijas un interešu konflikta riska novēršanai publiskas personas institūcijā” un Trauksmes celšanas likumu.

VAS “Latvijas dzelzceļš” viens no stratēģiskajiem mērķiem ir samazināt sadursmēs ar vilcienu traumēto un bojā gājušo skaitu. Tādējādi Koncerna Satiksmes drošības politika ir viens no uzņēmuma drošības pārvaldības sistēmas pamatelementiem. Politikas mērķis ir noteikt vienotus satiksmes drošības pārvaldības principus un rīcības virzienus, ievērojot satiksmes drošības jomu reglamentējošo normatīvo aktu prasības, lai nepieļautu nepieņemama riska iestāšanos. Līdzās infrastruktūras drošības uzlabojumiem, viena no iespējām ir sabiedrības informēšana un izglītošana par drošu uzvedību dzelzceļa infrastruktūras tuvumā un sliežu šķērsošanu. VAS “Latvijas dzelzceļš” ik gadu rīko drošības kampaņas, kuru mērķis ir informēt un izglītēt sabiedrību par drošību dzelzceļa tuvumā.

“Latvijas dzelzceļš” koncernā ir ieviesta Vides un energopārvaldības politika. Tās mērķis ir noteikt Koncerna vides un energopārvaldības principus un uzdevumus, ievērojot normatīvo aktu prasības un koncerna sabiedrību komercdarbības jomām noteiktos valsts vides politikas mērķus un uzdevumus, lai mazinātu Koncerna darbības negatīvo ietekmi uz vidi, veicinātu resursu efektīvu izmantošanu, paaugstinātu energoefektivitāti, sniegtu cilvēkiem un videi drošus pakalpojumus, kā arī lai nodrošinātu ilgtspējīgu, konkurētspējīgu un energoefektīvu Koncerna attīstību. Tāpat ir spēkā ar Vides un energopārvaldības politikas īstenošanu saistītās kārtības:

- Kārtība, kādā identificē vides aspektus „Latvijas dzelzceļš” koncernā;
- Kārtība, kādā sagatavo vides aizsardzības pasākumu gada plānus un pārskatus par to izpildi “Latvijas dzelzceļš” koncernā;
- Kārtība, kādā sagatavo energoefektivitātes uzlabošanas pasākumu gada plānus un pārskatus par to izpildi “Latvijas dzelzceļš” koncernā.

Koncerna vides un energopārvaldības politika kalpo par pamatu sabiedrību vides un/vai energopārvaldības programmu veidošanā. Uz tās balstīta vides un/vai energopārvaldības programma ir Koncerna sabiedrību vidēja termiņa dokuments (rīcības plāns), kas nosaka konkrētās sabiedrības vides un/vai energopārvaldības mērķus un uzdevumus, to īstenošanas laika grafiku un atbildīgos, definējot arī mērķus un uzdevumus, kas saistīti ar energoefektivitātes uzlabošanu, ilgtspējīgu dabas un enerģētisko resursu izmantošanu, negatīvās ietekmes uz vidi mazināšanu u.c. aspektiem.

LDz ir ieviesta sertificēta vides un energopārvaldības sistēma (nepārtraukta nozīmīgo energopatēriņa jomu un ietekmes uz vidi analīze) atbilstoši ISO 50001:2018 un ISO 14001:2015 standartu prasībām.

LDz energoefektivitātes uzlabošanas pasākumu plānā ik gadu tiek izvirzīti konkrēti pasākumi energoefektivitātes paaugstināšanai. 2024. gadam tika noteikti 37 pasākumi nozīmīgākajās energopatēriņa jomās (elektroenerģijas, siltumenerģijas, degvielas patēriņš). Tostarp paredzēta noteiktu iekārtu nomaiņa un/vai ieviešana, jaunu tehnoloģiju ieviešana, transporta maiņa, ēku energoefektivitātes uzlabošana, tostarp logu un durvju maiņa, sienu siltināšana u.c., apgaismojuma nomaiņa un citi pasākumi. Kopējais energoefektivitātes pasākumiem paredzētais finansējums 2024. gadā bija 2.2 milj. EUR, un plānotais enerģijas ietaupījums sešiem no 37 pasākumiem, kam ietaupījums noteikts, paredzams 42.94 MWh/gadā. Šāds ietaupījums aprēķināts attiecībā uz pasākumiem, kas paredz apkures veida maiņu no centralizētās siltumapgādes uz kokskaidu granulām un iekšējā apgaismojuma maiņu no dzīvsudraba saturošiem gaismekļiem uz LED gaismekļiem piecās atrašanās vietās.

Saskaņā ar Koncerna vides un energopārvaldības politikas saistošo Kārtību, kādā sagatavo vides aizsardzības pasākumu gada plānus un pārskatus par to izpildi “Latvijas dzelzceļš” koncernā, katru gadu tiek plānoti arī vides aizsardzības pasākumi. To pamatā ir būtisko vides aspektu mazināšanas pasākumi un iepriekšējā gada vides aizsardzības konstatējumu uzlabošanas un/vai novēršanas pasākumi. Kopējais paredzētais finansējums LDz vides aizsardzības pasākumu plāna 2024. gadam izpildei ir 1.07 milj. EUR, iekļaujot arī pasākumus, kas paredzēti uzņēmuma ietekmes uz klimatu mazināšanai,

piemēram, paredzot līdzekļus uzņēmuma SEG emisiju aprēķinu veikšanai, vides un energopārvaldības sistēmu auditu veikšanai u.c. darbībām.

Iespēju robežās ar klimata pārmaiņām saistītie riski tiek ņemti vērā, arī plānojot jaunus infrastruktūras projektus, piemēram, dzelzceļa līnijas posma Zaslauks - Bolderāja elektrifikācijas projekta pieteikumā, kur plānots atjaunot un modernizēt elektrificēto infrastruktūru līnijās, kuras jau ir elektrificētas, kā arī veikt elektrifikāciju posmā uz Bolderāju, veicot novērtējumu, vai projekts atbilst ES Taksonomijas tehniskās pārbaudes kritērijiem un sekmē klimata pārmaiņu mazināšanu, kā arī nenodara būtisku kaitējumu klimata pārmaiņu mazināšanas mērķim, tika analizēti arī iespējamie klimata riski (vētras un applūšanas radītā ietekme).

Papildus LDz strādā pie aktivitātēm politikas iniciatīvu virzīšanā par transporta pārceļšanu no autoceļiem uz dzelzceļu, kas tādējādi sekmētu SEG emisiju samazināšanu transporta nozarē kopumā.

Lai nodrošinātu darbības izvērtējumu atbilstoši Regulai (ES) 2020/852 jeb ES Taksonomijas regulai, LDz 2023. gadā izstrādāja un 2024. gadā aktualizēja Vadlīnijas Taksonomijas atbilstības izvērtēšanai "Latvijas dzelzceļš" koncernā (aktuālā redakcija apstiprināta LDz valdē 2024. gada 12. martā). Vadlīnijās ir apkopota informācija par Taksonomijas izvērtējuma pieeju attiecībā uz koncerna sabiedrību saimnieciskās darbības izdevumiem, apgrozījuma rādītājiem un kapitālieguldījumiem, kā arī identificētas LDz koncerna darbībai potenciāli nozīmīgākās Taksonomijas jomas un kritēriji. Sākotnēji Taksonomijas izvērtējuma process tika attiecināts uz investīciju plānošanu (kapitālieguldījumiem), koriģējot attīstības un atjaunošanas projektu pieteikumu veidlapas un Taksonomijas izvērtējumu 2023. gada beigās, ņemot vērā LDz Vidēja termiņa investīciju plāna 2024.-2028. gadam sastādīšanu un fiksējot tajā katra plānotā investīciju projekta piederību un, secīgi, atbilstību Taksonomijai. 2024. gadā Taksonomijas izvērtējums veikts arī saimnieciskās darbības izdevumu un apgrozījuma uzskaitē, izvērtējot Taksonomijas piederību un atbilstību pa darbības veidiem.

VAS "Latvijas dzelzceļš" 2024. gada budžetā noteikto nefinanšu mērķu izpilde ir šāda:

	DARBĪBAS RĀDĪTĀJI	2024. GADA PLĀNS	2024. GADA IZPILDE
Pārvaldība	Dzelzceļa infrastruktūras pamatdarbības izmaksas uz galveno ceļu km, tūkst. EUR	68,1	58,9
	Negadījumu skaits uz miljonu vkm, skaits	1,00	1,3
Mobilitāte	Pasažieru vilcienu iecirkņa vidējais ātrums, km/h	55,3	54,0
	Dzelzceļa pasažieru pārvadājumu īpatsvars no kopējā sabiedriskā transporta pārvadājumu apjoma, %	10,0%	10,2%
Komerציālā darbība	LDZ CARGO tirgus daļa Baltijā, %*	34,4%	20,7%*
	Pārvadātās dzelzceļa kravas, izmantojot LDz infrastruktūras tīklu, milj.t.	16,5	11,5
Ilgtspēja un cilvēkkapitāls	Ilgtspējas indekss, līmenis	Zelts	Platīns**
	Darbinieku apmierinātības vērtējums, %	76%	n/v***

* ņemot vērā SIA "LDZ CARGO" pārvadāto kravu apjomu Latvijā un Igaunijā

** Ilgtspējas indeksa novērtējums par 2024. gadu

*** 2024.gadā darbinieku pētījums netika veikts, tāpēc par aktuālo darbinieku apmierinātības vērtējumu var uzskatīt 2023. gada rezultātu – 74%

LDz veiksmīgi strādā pie pamatdarbības izmaksu samazināšanas, kā rezultātā LDz ir izpildījis stratēģijā izvirzīto nefinanšu mērķi dzelzceļa infrastruktūras pamatdarbības izmaksas uz vienu sliežu ceļu km.

Nav sasniegti nefinanšu mērķi, kas saistīti ar kravu apjomu izpildi, jo dažādu ekonomisku, ģeopolitisku procesu rezultātā 2024. gadā turpinājās iepriekšējos gados sākušās kravu pārvadājumu samazināšanās tendences. Kravu pārvadājumu apjoma samazināšanos būtiski ietekmēja starptautiskās sankcijas, kas tika piemērotas Krievijas un Baltkrievijas uzņēmumiem, personām un precēm pēc Krievijas iebrukuma Ukrainā.

Informācija par LDz attīstību, darbības rezultātiem un finansiālo stāvokli sniegta iepriekšējos Vadības ziņojuma punktos un gada pārskata pielikumos, kā arī Koncerna Ilgtspējas ziņojumā.

Koncerna Korporatīvās pārvaldības paziņojums, kas sagatavots saskaņā ar Publiskas personas kapitāla daļu un kapitālsabiedrību pārvaldības likuma 58.1 panta noteikumiem un ievērojot 2022. gada

15. marta Ministru kabineta noteikumus Nr. 175 "Noteikumi par publiskas personas kapitālsabiedrībā un publiski privātā kapitālsabiedrībā piemērojamiem korporatīvās pārvaldības ieteikumiem", ir iekļauts Koncerna Ilgtspējas ziņojumā.

Detalizēta informācija par vides aizsardzības prasību ietekmi iekļauta Koncerna Ilgtspējas ziņojumā.

5. INFORMĀCIJA PAR GALVENAJIEM RISKIEM

LDz būtiskākie riski ir saistīti ar globāliem ārējiem faktoriem, kas nav kontrolējami, tāpēc šādu risku pārvaldīšanas mērķis ir samazināt negatīvo ietekmi ekonomiski izdevīgākajā veidā, rast alternatīvas, paplašināt esošos un attīstīt jaunus darbības virzienus.

Tirgus risks

Risks, ka tirgus struktūras un apjomu izmaiņu dēļ LDz sniegto pakalpojumu apjoms samazināsies un būtiski ietekmēs ieņēmumus. Riska vērtējums ir kritisks. Dzelzceļa pavadājumu tirgus struktūru un apjomu ietekmē pret Krieviju un Baltkrieviju noteiktās starptautiskās sankcijas, kas aizliedz vairāku tradicionālu dzelzceļa kravu preču grupu importu un eksportu. Bez tam, politisku risku dēļ papildus pastāv nenoteiktība par tranzītu caur Krieviju un caur Baltkrieviju, paaugstinot riska iestāšanās varbūtību.

Tirgus struktūras izmaiņu rezultātā turpina palielināties pasažieru pavadājumu īpatsvars. Arī faktiski publiskās lietošanas dzelzceļa infrastruktūras izmantošana iekšzemes pasažieru pavadājumiem 2024. gadā ir palielinājusies par 32,6% salīdzinot ar 2019. gadu. Tā kā infrastruktūras izmantošanu pasažieru pavadājumiem valsts dotē tiešo izmaksu apmērā, tad šādas tirgus struktūras izmaiņas turpina negatīvi ietekmēt LDz darbības rezultātu.

Tirgus riska radītās ietekmes mazināšanai LDz veic izmaksu optimizāciju, izmainot tehnoloģiskos un administratīvos procesus, paaugstinot to efektivitāti. Lai diversificētu kravu nomenklatūru un mazinātu atkarību no Krievijas un Baltkrievijas eksportētājiem, LDz mērķtiecīgi darbojas jaunu tirgu un kravu piesaistē, kā arī tiek veikts aktīvs darbs pie citu tirgus segmentu sniegto pakalpojumu palielināšanas, tajā skaitā: iekšzemes kravu pavadājumu apjoma palielināšanas.

Tirgus riska ietekmē paaugstinās likviditātes riska varbūtība, jo pastāv nenoteiktība par ieņēmumiem no kravu pavadājumiem. Saistībā ar finanšu līdzsvara finansēšanas modeli un ievērojamiem investīciju apjomiem, kā arī EK līdzekļu saņemšanas kārtību (atliktie maksājumi), LDz periodiski var veidoties naudas plūsmas deficīts. Riska novēršanai veikta kredītresursu piesaiste, noteikti garāki maksājumu termiņi un šo termiņu precīzas ievērošanas kontrole atbildīgajās struktūrvienībās, tiek veikta naudas plūsmas pastiprināta kontrole un scenāriju modelēšana (*rolling forecast*), ieviesta detalizētāka un biežāka investīciju plāna kalendārā grafika pārskatīšana.

Starptautisko un nacionālo sankciju ievērošanas atbilstības risks

Risks ir augsts, jo šāda veida pārkāpuma ietekme, ja tāds tiek konstatēts, būtu vērtējama kā kritiska. LDz sadarbība ar Krieviju un Baltkrieviju ir būtiski mazinājusies, tomēr joprojām pastāv dēļ dzelzceļa pavadājumu tehnoloģiskajām īpatnībām. Kopš Krievijas iebrukuma Ukrainā 24.02.2022. pret Krieviju un Baltkrieviju noteiktās starptautiskās sankcijas tiek arvien pastiprinātas: palielināts sankcijām pakļauto fizisko un juridisko personu skaits, noteikti papildu preču aprites ierobežojumi un ierobežojumi finanšu iestāžu darbībai.

Sankciju ievērošanas nodrošināšanai LDz padome ir apstiprinājusi koncerna līmeņa politiku, tās īstenošanu nodrošina LDz Sankciju daļa. Regulāri notiek darbinieku apmācības, iesaistītajiem nekavējoties tiek izsūtīta informācija par sankciju izmaiņām, pastāvīgi pieejama aktuāla informācija ar skaidrojumiem un ikdienā veicama sankciju pārbaudes vadlīnijas, tāpat arī tiek veiktas kravu pieteikumu pārbaudes un padziļinātas izpētes pirms darījumiem ar pirmšķietamiem riska indikatoriem.

6. FILIĀLES UN PĀRSTĀVniecības ĀRVALSTĪS

LDz nav filiāles un pārstāvniecības ārvalstīs.

7. ĢEOPOLITISKĀ SITUĀCIJA UN TĀS IETEKME UZ SABIEDRĪBAS SPĒJU TURPINĀT DARBĪBU

Ārējie faktori, kas saistīti ar ģeopolitisko situāciju, karu Ukrainā un noteiktajām starptautiskajām ekonomiskajām sankcijām pret Krieviju un Baltkrieviju, kā arī Krievijas iekļaušana zemu nodokļu vai beznodokļu valstu un teritoriju sarakstā liecina, ka situācija, kas saistīta ar kravu pārvadājumu apjomiem, nākotnē būtiski neuzlabosies.

Pēc 2022. gada 24. februārī notikušā Krievijas iebrukuma Ukrainā pret Krieviju un Baltkrieviju tiek vērstas plašas ekonomiskās un politiskās sankcijas. Sankcijām bija būtiska ietekme uz LDz darbību, jo bija nepieciešams pārskatīt iekšējos sankciju pārvaldības procesus, kā arī novirzīt papildus resursus sankciju pārbaudēm, veicot gan sadarbības partneru, gan pārvadāto kravu pārbaudes.

Ņemot vērā LDz sadarbību ar Krievijas un Baltkrievijas sadarbības partneriem iepriekšējos gados, kā arī tās darbības specifiku, karadarbība Ukrainā neapšaubāmi atstāja un turpinās atstāt iespaidu uz LDz darbību gan 2025. gadā, gan turpmāk. Spēkā esošie ierobežojumi ir veicinājuši kravu apgrozījuma samazināšanos un ir grūti paredzēt iespējamo papildus sankciju ietekmi uz LDz darbību nākotnē. Ievērojot ar sankcijām saistītos riskus, ir veikti sekojoši pasākumi:

1. LDz ir izveidota atsevišķa par sankciju pārbaudi atbildīga Sankciju daļa un Sankciju komisija, pastiprinot informācijas apmaiņu par sankciju pārbaudēm Koncerna ietvaros.
2. Ir izstrādāta un ieviesta "Latvijas dzelzceļš" koncerna sankciju politika, nodrošinot vienādu pieeju sankciju pārbaudēm visā Koncernā.
3. Vērtējot riskus, kas saistīti ar būtiski paplašinātiem sektorālo sankciju sarakstiem, LDz pastiprināja kravu pārbaudes procedūras, pastiprināti vērtējot kravu veidus un to atbilstību noteiktajām sektorālajām sankcijām.
4. Visas sankciju sarakstos iekļautās personas ir atspoguļotas LDz uzturētajā informācijas sistēmā (IS) Sankcijas, kas nodrošina visu klientu un sadarbības partneru ikdienas automātisku pārbaudi uz sakrītību ar sankcionēto personu sarakstiem. IS Sankcijas saraksti tiek atjaunoti katru dienu, automātiski sazinoties ar oficiālajām vietnēm, kas uztur ziņas par Latvijas Republikas, Eiropas Savienības, ANO un OFAC sankcijām.
5. 2025. gadā turpinās darbs pie IS Sankcijas pilnveidošanas, kā arī pie sankciju jomas stiprināšanas LDz, veicot virkni tehnisku uzlabojumu.

LDz vadība apzinās nenoteiktību, kas saistīta ar turpmāku situācijas attīstību, un arī turpmāk ik dienas seko līdzi notikumam attīstībai, kā arī to iespējama ietekmei uz LDz darbību.

Tomēr, neskatoties uz sarežģīto situāciju, LDz vadība ir pārliecināta, ka finanšu pārskatu sagatavošanā ir piemērojams darbības turpināšanas princips, kas pamatots ar uzsākto jaunā Koncerna biznesa modeļa īstenošanu, krīzes plāna izpildi un organizatorisko un tehnoloģisko procesu pārskatīšanu, kas ir rezultējies un arī turpmāk rezultēsies izmaksu samazināšanā, un nepieciešamā valsts līdzekļu finansējuma saņemšanu par 2024. gadu atbilstoši Dzelzceļa likuma 9. panta 4. daļai. Norit darbs ar Satiksmes ministriju pie jauna līguma sagatavošanas LDz finanšu līdzsvara nodrošināšanai, jo 2018. gadā noslēgtais Daudzgažu līgums zaudēja spēku 2022. gada 31. decembrī.

LDz galvenais uzdevums ir nodrošināt valsts publiskās lietošanas dzelzceļa infrastruktūras pārvaldīšanu un drošus, augstas kvalitātes un efektīvus dzelzceļa un loģistikas pakalpojumus Latvijas valsts un tautsaimniecības interesēs.

2024. gadā nepieciešamais finanšu līdzsvara nodrošināšanas finansējums atzīts ieņēmumu sastāvā saskaņā ar 20. SGS "Valsts atbalsts" minētajiem atzīšanas principiem. Šie principi nosaka valsts dotācijas atzīšanu tajā brīdī, kad pastāv pamatota pārliecība par nosacījumu, kas saistīti ar dotācijas saņemšanu, izpildi. Turklāt dotācijas, kas attiecas uz izmaksu segšanu, ir atzīstamas tajā periodā, kad notikušas izmaksas, pie nosacījuma, ka pastāv pamatota pārliecība par dotācijas saņemšanu nākotnē.

Kritēriji, lai LDz saņemtu finanšu līdzsvara maksājumu, ir Dzelzceļa likuma 9. panta 4. daļā noteikto finanšu līdzsvara nosacījumu neizpilde. Ņemot vērā to, ka 2024. gadā LDz neizpildīja Dzelzceļa likuma 9. panta 4. daļā paredzētos finanšu līdzsvara nosacījumus, attiecīgi izpildījās kritēriji Dzelzceļa likuma 9. panta 4. daļā paredzēto finanšu līdzsvara maksājumu saņemšanai.

Ar mērķi uzskatāmi parādīt finanšu pārskatā kopējo atzīto finanšu līdzsvara maksājumu LDz Apvienoto ienākumu pārskatā tiek uzrādīta papildu kolonna "2024. gada rezultāts pirms finanšu līdzsvara maksājumiem" un kolonna "2023. gada rezultāts pirms finanšu līdzsvara maksājumiem". Šīs informācijas atklāšanu neparedz Eiropas Savienībā (ES) apstiprināto SFPS Grāmatvedības standartu

prasības, tā ir sniegta kā papildu rādītājs ar mērķi atklāt informāciju finanšu pārskatos attiecībā uz *Sabiedrības* peļņu vai zaudējumiem, lai atbilstoši Dzelzceļa likuma 9. panta 4. daļai zaudējumu kompensēšanai saņemtu valsts finansējumu VAS “Latvijas dzelzceļš” finanšu līdzsvara nodrošināšanai.

Lai arī pastāv pārliecība par finanšu līdzekļu saņemšanu, pastāv nenoteiktība attiecībā uz LDz nepieciešamo papildu finanšu līdzekļu saņemšanas laiku. Šī nenoteiktība attiecas gan uz līdzekļiem, lai kompensētu dzelzceļa infrastruktūras uzturēšanas un atjaunošanas izmaksas pilnā apmērā sabiedriskā transporta pakalpojumu nodrošināšanai visa 2024. gada laikā, gan uz līdzekļiem LDz finanšu līdzsvara nodrošināšanai.

LDz no 2024. gada novembra Luminor Bank AS Latvijas filiālē ir piešķirta kredītlīnija īstermiņa naudas plūsmas finansēšanai 5 000 tūkst. EUR apmērā gadījumos, ja kavējas valsts budžeta maksājumi finanšu līdzsvara nodrošināšanai.

8. FINANŠU REZULTĀTS

2024. gada saimnieciskās darbības rezultāts ir zaudējumi 1 635 tūkst. EUR. LDz valsts normatīvajos aktos noteiktos valsts publiskās lietošanas dzelzceļa infrastruktūras pārvaldītāja finanšu līdzsvara nodrošināšanai nepieciešamos līdzekļus 26 013 tūkst. EUR apmērā ir atzinis 2024. gada ieņēmumos, vadoties pēc Starptautisko finanšu pārskatu standartu vadlīnijām, un pieprasīs tos segt pēc LDz gada pārskata apstiprināšanas Dzelzceļa likuma 9. panta 4. daļā noteiktajā kārtībā.

9. NOTIKUMI PĒC 2024. GADA PĀRSKATA SASTĀDĪŠANAS DATUMA

Kopš pārskata gada beigām nav bijuši notikumi, kam būtu būtiska ietekme uz 2024. gada finanšu pārskatos uzrādīto informāciju.

10. PAZIŅOJUMS PAR VALDES ATBILDĪBU

LDz Valde (turpmāk tekstā – Vadība) ir atbildīga par LDz finanšu pārskata sagatavošanu.

VAS “Latvijas dzelzceļš” finanšu pārskats no 14. līdz 31. lapai ir sagatavots, pamatojoties uz grāmatvedības ierakstiem un attaisnojuma dokumentiem, un sniedz patiesu un skaidru priekšstatu par LDz finansiālo stāvokli 2024. gada 31. decembrī, tās 2024. gada darbības rezultātiem un naudas plūsmām.

Iepriekš minētais finanšu pārskats ir sagatavots saskaņā ar ES apstiprinātajiem SFPS Grāmatvedības standartiem, balstoties uz uzņēmējdarbības turpināšanas principu. LDz finanšu pārskata sagatavošanas gaitā Vadības pieņemtie lēmumi un izdarītie novērtējumi ir bijuši piesardzīgi un pamatoti.

LDz Vadība ir atbildīga par atbilstošas uzskaites sistēmas nodrošināšanu, LDz aktīvu saglabāšanu, kā arī par krāpšanas un citu LDz izdarītu pārkāpumu atklāšanu un novēršanu. Vadība ir atbildīga par Latvijas Republikas likumdošanas prasību izpildi.

Rīgā, datums skatāms laika zīmogā

Valdes priekšsēdētājs

A.Grinbergs

Valdes loceklis

R.Pļavnieks

Valdes loceklis

M.Keņģis

Šis dokuments ir elektroniski parakstīts ar drošu elektronisko parakstu un satur laika zīmogu

FINANŠU PĀRSKATS

APVIENOTO IENĀKUMU PĀRSKATS PAR 2024. GADU

(EUR)

	2024. GADA REZULTĀTS PIRMS FINANŠU LĪDZSVARA MAKSĀJUMIEM*	2024	2023. GADA REZULTĀTS PIRMS FINANŠU LĪDZSVARA MAKSĀJUMIEM*	2023
Ieņēmumi	129 087 887	155 100 801	132 970 445	165 409 602
Pārējie ieņēmumi	21 190 252	21 190 252	22 833 041	22 833 041
Pamatdarbības ieņēmumi kopā	150 278 139	176 291 053	155 803 486	188 242 643
Preču, materiālu un pakalpojumu izmaksas	(44 341 448)	(44 341 448)	(60 208 675)	(60 208 675)
Personāla izmaksas	(85 891 310)	(85 891 310)	(86 223 787)	(86 223 787)
Nolietojums, amortizācija un vērtības samazinājums	(46 529 349)	(46 529 349)	(45 869 449)	(45 869 449)
Pārējās izmaksas	(2 243 189)	(2 243 189)	(1 436 331)	(1 436 331)
Pamatdarbības izmaksas kopā	(179 005 296)	(179 005 296)	(193 738 242)	(193 738 242)
Pamatdarbības zaudējumi	(28 727 157)	(2 714 243)	(37 934 756)	(5 495 599)
Ieņēmumi no līdzdalības radniecīgo sabiedrību kapitālā	4 841 243	4 841 243	9 089 691	9 089 691
Finanšu ieņēmumi	760 178	760 178	917 562	917 562
Finanšu izmaksas	(4 521 713)	(4 521 713)	(4 511 654)	(4 511 654)
Zaudējumi pirms uzņēmumu ienākuma nodokļa	(27 647 449)	(1 634 535)	(32 439 157)	-
Pārskata gada zaudējumi	(27 647 449)	(1 634 535)	(32 439 157)	-
Pārskata gada zaudējumi un apvienotie ienākumi, kas attiecināmi uz akcionāru	(27 647 449)	(1 634 535)	(32 439 157)	-

* Skaidrojums par papildus ne-SFPS rādītāju pievienošanu sniegts 2.15. pielikumā.

Pielikumi no 20. līdz 31. lapai ir šī finanšu pārskata neatņemama sastāvdaļa.

Rīgā, datums skatāms laika zīmogā

Valdes priekšsēdētājs

A.Grinbergs

Valdes loceklis

R.Pļavnieks

Valdes loceklis

M.Keņģis

Gada pārskatu sagatavoja VAS "Latvijas dzelzceļš" Finanšu direkcija:
Finanšu direktore

T.Labzova-Ceicāne

Šis dokuments ir elektroniski parakstīts ar drošu elektronisko parakstu un satur laika zīmogu

PĀRSKATS PAR FINANŠU STĀVOKLI

2024. GADA 31. DECEMBRĪ

AKTĪVI	31.12.2024.	31.12.2023.
Ilgtermiņa ieguldījumi		
Pamatlīdzekļi	552 439 214	538 600 782
Tiesības lietot aktīvus	3 023 281	3 244 373
Nemateriālie ieguldījumi	3 585 210	3 482 898
Avansa maksājumi par pamatlīdzekļiem	25 139 045	25 854 762
Līdzdalība meitas sabiedrību kapitālā	110 816 648	110 816 648
Aizdevumi radniecīgajām sabiedrībām	7 921 477	11 740 401
Pārējie ilgtermiņa finanšu ieguldījumi	73 982	73 982
Ilgtermiņa ieguldījumi kopā	702 998 857	693 813 846
Apgrozāmie līdzekļi		
Krājumi	4 187 247	4 087 561
Pircēju, pasūtītāju parādi un citi debitori	5 740 622	5 826 222
Aizdevumi radniecīgajām sabiedrībām	3 838 272	4 207 731
Radniecīgo sabiedrību parādi	2 945 788	4 396 363
Uzkrātie ieņēmumi	26 012 914	46 798 155
Nauda un naudas ekvivalenti	60 123 645	25 505 026
Apgrozāmie līdzekļi kopā	102 848 488	90 821 058
Aktīvi kopā	805 847 345	784 634 904

(turpinājums nākamajā lapā)

PĀRSKATS PAR FINANŠU STĀVOKLI 2024. GADA 31. DECEMBRĪ (TURPINĀJUMS)

PASĪVI	(EUR)	
	31.12.2024.	31.12.2023.
Pašu kapitāls un saistības		
Pašu kapitāls		
Akciju vai daļu kapitāls (pamatkapitāls)	374 419 791	327 621 636
Rezerves un nesadalītā peļņa	(24 819 274)	23 613 416
Pašu kapitāls kopā	349 600 517	351 235 052
Saistības		
Ilgtermiņa saistības		
Uzkrājumi	279 618	283 212
Aizņēmumi no kredītiestādēm	67 605 306	53 988 276
Parādi piegādātājiem un darbuzņēmējiem	1 255 851	767 168
Nodokļi un valsts sociālās apdrošināšanas obligātās iemaksas	3 339 558	5 081 936
Nomas saistības	1 887 053	1 989 343
Nākamo periodu ieņēmumi	295 514 227	274 848 436
Ilgtermiņa saistības kopā	369 881 613	336 958 371
Īstermiņa saistības		
Aizņēmumi no kredītiestādēm	35 342 969	32 321 087
Uzkrājumi	1 198 278	1 216 805
Parādi piegādātājiem, darbuzņēmējiem un pārējie kreditori	20 263 252	23 174 697
Parādi radniecīgām sabiedrībām	2 196 244	3 144 355
Nodokļi un valsts sociālās apdrošināšanas obligātās iemaksas	10 538 536	16 422 149
Nomas saistības	1 031 579	1 294 912
Nākamo periodu ieņēmumi	15 794 357	18 867 476
Īstermiņa saistības kopā	86 365 215	96 441 481
Saistības kopā	456 246 828	433 399 852
Pašu kapitāls un saistības kopā	805 847 345	784 634 904

Pielikumi no 20. līdz 31. lapai ir šī finanšu pārskata neatņemama sastāvdaļa.

Rīgā, datums skatāms laika zīmogā

Valdes priekšsēdētājs

A.Grinbergs

Valdes loceklis

R.Pļavnieks

Valdes loceklis

M.Keņģis

Gada pārskatu sagatavoja VAS "Latvijas dzelzceļš" Finanšu direkcija:
Finanšu direktore

T.Labzova-Ceicāne

Šis dokuments ir elektroniski parakstīts ar drošu elektronisko parakstu un satur laika zīmogu

PAŠU KAPITĀLA IZMAIŅU PĀRSKATS

(EUR)

	PAMATKAPITĀLS	NESADALĪTĀ PELŅA/ NESEGĒTIE ZAUDĒJUMI	PAŠU KAPITĀLS KOPĀ
Par 2023. gadu			
01.01.2023.	327 621 636	23 613 416	351 235 052
Pārskata gada zaudējumi un apvienotie ienākumi	-	-	-
31.12.2023.	327 621 636	23 613 416	351 235 052
Par 2024. gadu			
01.01.2024.	327 621 636	23 613 416	351 235 052
Pamatkapitāla palielināšana	46 798 155	-	46 798 155
Finanšu līdzsvars par 2022. gadu un 2023.gadu	-	(46 798 155)	(46 798 155)
Pārskata gada zaudējumi un apvienotie ienākumi	-	(1 634 535)	(1 634 535)
31.12.2024.	374 419 791	(24 819 274)	349 600 517

Pielikumi no 20. līdz 31. lapai ir šī finanšu pārskata neatņemama sastāvdaļa.

Rīgā, datums skatāms laika zīmogā

Valdes priekšsēdētājs

A.Grinbergs

Valdes loceklis

R.Pļavnieks

Valdes loceklis

M.Ķeņģis

Gada pārskatu sagatavoja VAS "Latvijas dzelzceļš" Finanšu direkcija:
Finanšu direktore

T.Labzova-Ceicāne

Šis dokuments ir elektroniski parakstīts ar drošu elektronisko parakstu un satur laika zīmogu

NAUDAS PLŪSMU PĀRSKATS

PAR 2024. GADU (PĒC NETIEŠĀS METODES)

(EUR)

	2024	2023
Pamatdarbības naudas plūsma		
Peļņa vai zaudējumi pirms uzņēmumu ienākuma nodokļa	(1 634 535)	-
Korekcijas:		
Pamatlīdzekļu nolietojums un citas vērtības samazinājuma korekcijas	26 838 720	26 641 506
Nemateriālo ieguldījumu amortizācija un citas vērtības samazinājuma korekcijas	843 230	1 022 377
Peļņa vai zaudējumi no ārvalstu valūtas kursu svārstībām	16 645	(144 555)
Ieņēmumi no līdzdalības radniecīgo sabiedrību pamatkapitālā	(4 841 243)	(9 089 691)
Pārējie procentu ieņēmumi un tamlīdzīgi ieņēmumi	(760 178)	(917 562)
Procentu maksājumi un tamlīdzīgas izmaksas	4 521 713	4 511 654
Peļņa pirms apgrozāmo līdzekļu un īstermiņa kreditoru atlikumu izmaiņu ietekmes korekcijām	24 984 352	22 023 729
Korekcijas:		
Nākamo periodu izdevumu un debitoru parādu atlikumu samazinājums	(24 547 858)	(21 863 614)
Krājumu atlikumu pieaugums	(1 013 158)	(209 510)
Piegādātājiem, darbuizpildītājiem un pārējiem kreditoriem maksājamo parādu atlikumu samazinājums	(12 319 495)	(7 080 949)
Bruto pamatdarbības naudas plūsma	(12 896 159)	(7 130 344)
Izdevumi procentu maksājumiem	(5 626 376)	(4 376 097)
Pamatdarbības neto naudas plūsma	(18 522 535)	(11 506 441)
Ieguldīšanas darbības naudas plūsma		
Pamatlīdzekļu un nemateriālo ieguldījumu iegāde	(55 858 297)	(60 705 677)
Ieņēmumi no pamatlīdzekļu un nemateriālo ieguldījumu pārdošanas	483 543	687 997
Saņemtās subsīdijas vai dotācijas	36 844 106	28 139 831
Ieņēmumi no aizdevumu atmaksas	4 218 971	5 718 972
Saņemtie procenti	804 996	876 094
Saņemtās dividendes	4 841 243	9 089 691
Ieguldīšanas darbības neto naudas plūsma	(8 665 438)	(16 193 092)

(turpinājums nākamajā lapā)

NAUDAS PLŪSMU PĀRSKATS PAR 2024. GADU (TURPINĀJUMS)

	2024	(EUR) 2023
Finansēšanas darbības naudas plūsma		
Pamatkapitāla palielināšana	46 798 155	-
Saņemtie aizņēmumi	44 000 000	20 000 000
Izdevumi aizņēmumu atmaksāšanai	(27 361 088)	(24 247 388)
Nomas saistību maksājumi	(1 619 145)	(1 604 886)
Finansēšanas darbības neto naudas plūsma	61 817 922	(5 852 274)
Valūtas kursu svārstību rezultāts	(11 330)	40 493
Naudas un tās ekvivalentu izmaiņas pārskata gadā	34 618 619	(33 511 314)
Naudas un tās ekvivalentu atlikums pārskata gada sākumā	25 505 026	59 016 340
Naudas un tās ekvivalentu atlikums pārskata gada beigās	60 123 645	25 505 026

Pielikumi no 20. līdz 31. lapai ir šī finanšu pārskata neatņemama sastāvdaļa.

Rīgā, datums skatāms laika zīmogā

Valdes priekšsēdētājs

A.Grinbergs

Valdes loceklis

R.Pļavnieks

Valdes loceklis

M.Ķeņģis

Gada pārskatu sagatavoja VAS "Latvijas dzelzceļš" Finanšu direkcija:
Finanšu direktore

T.Labzova-Ceicāne

Šis dokuments ir elektroniski parakstīts ar drošu elektronisko parakstu un satur laika zīmogu

FINANŠU PĀRSKATA PIELIKUMS

1. VISPĀRĪGĀ INFORMĀCIJA PAR SABIEDRĪBU

Sabiedrības nosaukums	LATVIJAS DZELZCEĻŠ
Sabiedrības juridiskais statuss	Valsts akciju sabiedrība
Adrese	Emīlijas Benjamiņas iela 3, Rīga, LV-1547
Vienotais reģistrācijas numurs	40003032065
Reģistrācijas datums Uzņēmumu reģistrā	01.10.1991.
Reģistrācijas datums Komercreģistrā	10.09.2004.
Reģistrācijas vieta	Rīga
Komersanta reģistrācijas apliecības izdošanas datums	10.09.2004.
Pamatdarbības veids (NACE 2. red.)	42.12 Dzelzceļu un metro būvniecība 52.21 Sauszemes transporta palīgdarbības
Akcionārs	Latvijas Republika (100%)
Kapitāla daļu turētājs	Latvijas Republikas Satiksmes ministrija Emīlijas Benjamiņas iela 3, Rīga, LV-1743
Pārraudzības institūcija	Sabiedrības padome
Padome	Andris LIEPIŅŠ, padomes priekšsēdētājs no 07.06.2024., padomes priekšsēdētāja vietnieks līdz 06.06.2024. Reinis CEPLIS, padomes loceklis Andis VEINBERGS, padomes loceklis no 12.02.2025.
Valde	Artis GRINBERGS, valdes priekšsēdētājs no 10.06.2024. Rinalds PĻAVNIEKS, valdes loceklis no 10.06.2024., valdes priekšsēdētājs līdz 10.06.2024. Mārtiņš KĒŅĪS, valdes loceklis no 01.07.2024. Vita BĀLODE-ANDRŪSA, valdes locekle līdz 10.06.2024.
Revidenta nosaukums, adrese un atbildīgā zvērinātā revidente	KPMG Baltics SIA reģistrācijas Nr. 40003235171 LZRA komercsabiedrības licence Nr.55 Roberta Hirša iela 1, Rīga, LV-1045 Latvija Atbildīgā zvērinātā revidente Aرمine Movsisjana Sertifikāts Nr. 178
Pārskata gads	2024. gada 1. janvāris – 2024. gada 31. decembris

2. GRĀMATVEDĪBAS UZSKAITES UN NOVĒRTĒŠANAS PRINCIPI

Finanšu pārskats atspoguļo LDz kā atsevišķa uzņēmuma finanšu stāvokli. Koncerna (valsts akciju sabiedrības "Latvijas dzelzceļš" un tās meitas sabiedrību) finanšu stāvoklis ir atspoguļots konsolidētajā finanšu pārskatā.

Finanšu pārskats aptver laika periodu no 2024. gada 1. janvāra līdz 31. decembrim. Finanšu pārskatu apstiprina akcionāru sapulce, kuru sasauc LDz Valde pēc revidenta atzinuma un padomes ziņojuma saņemšanas.

2.1. GRĀMATVEDĪBAS UZSKAITES UN NOVĒRTĒŠANAS PRINCIPI

Šis finanšu pārskats ir sagatavots saskaņā ar ES apstiprinātajiem SFPS Grāmatvedības standartiem (SFPS). Ņemot vērā ES apstiprināšanas procedūru, šajā pielikumā ir atspoguļoti arī standarti un interpretācijas, kas nav apstiprināti piemērošanai ES, jo šiem standartiem un interpretācijām var būt ietekme uz LDz finanšu pārskatiem nākamajos periodos, ja tie tiek apstiprināti.

Finanšu pārskats ir sagatavots, balstoties uz sākotnējo izmaksu uzskaites metodi un uzņēmējdarbības turpināšanas principu.

Starptautiskie finanšu pārskatu standarti prasa LDz Vadībai piemērot tādus pieņēmumus un spriedumus, sagatavojot finanšu pārskatus, kas ietekmē aktīvu un saistību vērtības, kā arī pārskata datumā atklājamo informāciju, kā arī pārskata periodā atzīto ieņēmumu un izdevumu summas. Faktiskie rezultāti var atšķirties no šīm aplēsēm. Jomas, kas prasa nozīmīgu vai sarežģītu pieņēmumu izdarīšanu, vai jomas, kur izdarītie pieņēmumi un aplēses ir nozīmīgas finanšu pārskatu kontekstā, ir atklātas 3. pielikumā.

Pārskata gadā nav stājušies spēkā ES apstiprināti SFPS Grāmatvedības standarti, to grozījumi un to interpretāciju grozījumi, kuru ieviešanai bija būtiska ietekme uz LDz darbību. Pārskata gadā ar 2024. gada 1. janvāri ir stājušies spēkā un ir apstiprināti lietošanai ES sekojoši standartu grozījumi:

- Saistību klasifikācija īstermiņa vai ilgtermiņa saistībās (papildinājumi 1. SGS);
- Ilgtermiņa saistības ar īpašiem nosacījumiem (papildinājumi 1. SGS);
- Nomas saistības pārdošanas darījumos ar saņemšanu atpakaļ nomā (papildinājumi 16. SFPS);
- Finansēšanas līgumi ar piegādātājiem (papildinājumi 7. SGS un 7. SFPS).

Ar 2025. gada 1. janvāri vai vēlāk stāsies spēkā sekojoši standartu grozījumi vai interpretācijas, kuri varētu ietekmēt LDz finanšu pārskatus un kuru ietekmi LDz Vadība pašlaik novērtē, tomēr sākotnējās aplēses liecina, ka tā nebūs būtiska:

- Aizvietojamības neesamība (papildinājumi 21. SGS) (stājas spēkā 2025. gada 1. janvārī);
- Grozījumi finanšu instrumentu klasifikācijā un novērtēšanā (papildinājumi 9. SFPS un 7. SFPS) (stājas spēkā 2026. gada 1. janvārī, nav apstiprināti lietošanai ES);
- SFPS grāmatvedības standartu ikgadējie uzlabojumi 11. sējums (izdots 2024. gada 18. jūlijā) (stājas spēkā 2026. gada 1. janvārī, nav apstiprināti lietošanai ES);
- 18. SFPS Informācijas sniegšana un atklāšana finanšu pārskatos (izdots 2024. gada 9. aprīlī) (stājas spēkā 2027. gada 1. janvārī, nav apstiprināti lietošanai ES);
- 19. SFPS Meitas uzņēmumi bez publiskas atbildības: Informācijas atklāšana (izdots 2024. gada 9. maijā) (stājas spēkā 2027. gada 1. janvārī, nav apstiprināti lietošanai ES).

LDz Vadība papildus jau minētajiem ir veikusi citu standartu un interpretāciju, kas stāsies spēkā, sākot ar 2025. gada 1. janvāri, ietekmes novērtējumu un nesagaida to būtisku ietekmi uz LDz finanšu pārskatiem.

2.2. ĀRVALSTU VALŪTAS PĀRVĒRTĒŠANA

Uzskaites un pārskatu valūta

Finanšu pārskatu posteņi tiek uzskaitīti tās ekonomiskās vides valūtā, kurā LDz darbojas (uzskaites valūta). Finanšu pārskatu posteņi ir uzrādīti Latvijas Republikas oficiālajā valūtā *euro* (EUR), kas ir *Sabiedrības* pārskatu valūta.

Darījumi un atlikumi ārvalstu valūtās

Visi darījumi ārvalstu valūtā tiek pārrēķināti EUR pēc darījuma dienas sākumā spēkā esošā Eiropas Centrālās bankas publicētā EUR atsauces kursa. Monetārie aktīvi un saistības ārvalstu valūtā pārskata gada pēdējā dienā finanšu pārskatā tiek norādīti, tos pārrēķinot EUR saskaņā ar grāmatvedībā izmantojamo ārvalstu valūtas kursu pēc Eiropas Centrālās bankas (ECB) publicētā valūtas kursa, kas ir spēkā pārskata gada pēdējās dienas beigās. Valūtu kursa starpības, kas rodas no norēķiniem valūtās, tiek atzītas Apvienoto ienākumu pārskatā.

Ārvalstu valūtas kursi

ĀRVALSTU VALŪTA	VALŪTAS VIENĪBAS PAR 1 EUR	
	EUR 31.12.2024.	EUR 31.12.2023.
USD	1.03890	1.10500
CHF	0.94120	0.92600

2.3. NEMATERIĀLIE IEGULDĪJUMI

Nemateriālie ieguldījumi galvenokārt sastāv no programmatūras licencēm. Sākotnēji tos atzīst iegādes izmaksās. Nemateriālajiem ieguldījumiem ir noteikts un ierobežots lietošanas laiks. Turpmāk nemateriālie ieguldījumi tiek uzrādīti iegādes vērtībā, atskaitot uzkrāto nolietojumu un zaudējumus no vērtības samazināšanās.

Turpmākās izmaksas tiek kapitalizētas, palielinot esošā nemateriālā ieguldījuma vērtību, vai atzītas kā atsevišķs nemateriāls ieguldījums tikai tad, ja no tām LDz ir sagaidāmi nākotnes ekonomiskie labumi un šīs izmaksas ir iespējams ticami noteikt. Pārējās izmaksas tiek norakstītas Apvienoto ienākumu pārskatā to rašanās brīdī.

Nemateriālajiem ieguldījumiem nolietojumu aprēķina pēc lineārās metodes, lai norakstītu to iegādes vērtību lietderīgās izmantošanas perioda laikā un to iekļauj attiecīgā perioda Apvienoto ienākumu pārskatā. Pamatā nemateriālie ieguldījumi tiek nolietoti 5 gadu laikā.

2.4. PAMATLĪDZEKĻI

Pamatlīdzekļi tiek atzīti saskaņā ar iegādes izmaksu metodi, kā aprakstīts zemāk, atskaitot uzkrāto nolietojumu un jebkuru uzkrāto vērtības samazinājumu, ja tāds ir nepieciešams.

Iegādes izmaksās iekļauj uz pamatlīdzekļa iegādi tieši attiecināmās izmaksas. Pašu izveidoto pamatlīdzekļu vērtība sastāv no materiālu cenas un tiešajām darba izmaksām, kā arī jebkurām citām izmaksām, kas tieši saistāmas ar pamatlīdzekļa nodrošināšanu darba stāvoklī tam paredzētajam mērķim, un pamatlīdzekļu nojaukšanas un aizvešanas izmaksām un vietas, kur pamatlīdzeklim jāatrodas, atjaunošanu. Tādu datorprogrammu iegādes izmaksas, kas ir cieši saistītas ar iekārtas funkcionalitāti un nevar tikt no tās atdalītas, tiek kapitalizētas kā šo iekārtu sastāvdaļa.

LDz kapitalizē pamatlīdzekļus, kuru vērtība pārsniedz 500 EUR un lietderīgās kalpošanas laiks pārsniedz vienu gadu. Ieguldījumi nomātajos pamatlīdzekļos tiek kapitalizēti un atspoguļoti kā pamatlīdzekļi.

Ja atsevišķu pamatlīdzekļu sastāvdaļu lietderīgās kalpošanas laiki atšķiras, tie tiek uzskaitīti kā atsevišķas pamatlīdzekļu sastāvdaļas. Pamatlīdzekļu aplēstās atlikušās vērtības un lietderīgās kalpošanas laiki tiek pārskatīti un nepieciešamības gadījumā koriģēti katrā pārskata gada datumā.

Turpmākās izmaksas tiek iekļautas aktīva bilances vērtībā vai atzītas kā atsevišķs aktīvs tikai tad, kad pastāv liela varbūtība, ka ar šo posteni saistītie nākotnes saimnieciskie labumi ieplūds LDz un šī posteņa izmaksas var ticami noteikt. Pārējās pamatlīdzekļu kārtējā remonta un uzturēšanas izmaksas tiek iekļautas tā perioda Apvienoto ienākumu pārskatā, kurā tās ir radušās.

Peļņa vai zaudējumi no pamatlīdzekļu izslēgšanas tiek aprēķināti kā starpība starp pamatlīdzekļa bilances vērtību un pārdošanas rezultātā gūtajiem ieņēmumiem un iekļauti attiecīgā perioda Apvienoto ienākumu pārskatā.

Gadījumos, kad kāda pamatlīdzekļa bilances vērtība ir augstāka par tā atgūstamo vērtību, attiecīgā pamatlīdzekļa vērtība tiek norakstīta līdz tā atgūstamajai vērtībai (skat. 3. pielikumu).

Nolietojums

Pamatlīdzekļu nolietojums tiek aprēķināts pēc lineārās metodes. Nolietojums tiek iekļauts Apvienoto ienākumu pārskatā.

Ieguldījumi nomātajos pamatlīdzekļos tiek nolietoti īsākajā no nomas perioda vai līdzīga pamatlīdzekļa lietderīgās kalpošanas laika pēc likmēm, kas pielietotas kategorijai, kurā ietilpst ieguldījumi nomātajos pamatlīdzekļos. Zemei nolietojums netiek aprēķināts.

LDz pamatlīdzekļiem pārskata perioda nolietojuma summa tiek aprēķināta, piemērojot attiecīgajam pamatlīdzeklim noteikto kalpošanas laiku.

PAMATLĪDZEKĻI	KALPOŠANAS LAIKS
Ēkas un būves	10-130 gadi
Sliežu ceļi	10-90 gadi
Dzelzceļa ritošais sastāvs – vagoni tehnoloģiskām vajadzībām	22-40 gadi
Dzelzceļa ritošais sastāvs – lokomotīves, dīzeļvilcieni un tehnoloģiskās iekārtas	5-40 gadi
Sliežu ceļu mašīnas	30 gadi
Skaitļošanas iekārtas, sakaru līdzekļi, kopētāji un to aprīkojums	3-10 gadi
Pārējie pamatlīdzekļi	5-30 gadi

Nepabeigtā celtniecība

Aktīvi, kuri iegādes brīdī nav gatavi paredzētajam pielietojumam vai ir uzstādīšanas procesā, ir klasificēti kā "Nepabeigtās celtniecības objektu izmaksas". Nepabeigtās celtniecības objektu sākotnējā vērtība tiek palielināta perioda laikā par aizņēmumu izmaksām un citām tiešajām izmaksām, kas saistītas ar attiecīgo objektu līdz tā nodošanai ekspluatācijā. Attiecīgā pamatlīdzekļa sākotnējā vērtība netiek palielināta par aizņēmumu izmaksām periodos, kad netiek veikti aktīvi nepabeigtās celtniecības objekta attīstības darbi.

Brīdī, kad nepabeigtās celtniecības objekti ir gatavi savam paredzētajam pielietojumam, tie tiek pārklasificēti atbilstošā pamatlīdzekļu kategorijā un tiek uzsākta nolietojuma aprēķināšana. Nepabeigtās celtniecības objekti tiek regulāri novērtēti ar mērķi noteikt, vai tiem nav vērtības samazināšanās pazīmes.

2.5. MANTISKO UN NEMATERIĀLO AKTĪVU VĒRTĪBAS SAMAZINĀJUMS

Visiem LDz mantiskajiem un nemateriālajiem aktīviem ir noteikts lietderīgās izmantošanas periods (izņemot zemi un muzeja krājumus). Aktīvu, kas tiek pakļauti nolietojumam, vērtība tiek pārskatīta ikreiz, kad notikumi un apstākļi liecina par iespējamu to bilances vērtības neatgūstamību.

Zaudējumi no vērtības samazināšanās tiek atzīti vērtībā, kas ir starpība starp aktīva bilances vērtību un tā atgūstamo vērtību. Atgūstamā vērtība ir augstākā no attiecīgā aktīva patiesās vērtības, atskaitot pārdošanas izmaksas, un tā lietošanas vērtības. Lai noteiktu vērtības samazinājumu, aktīvi tiek sagrupēti, balstoties uz zemāko līmeni, kuram var identificēt naudas plūsmu (naudu ienesošās vienības). Zaudējumi no vērtības samazināšanās tiek atzīti Apvienoto ienākumu pārskatā.

Zaudējumi no aktīvu vērtības samazināšanās, kas atzīti iepriekšējos periodos, tiek pārskatīti katrā bilances datumā, lai noteiktu, vai nepastāv pierādījumi tam, ka zaudējumi ir samazinājušies vai vairs nepastāv. Zaudējumus no vērtības samazināšanās atceļ, ja ir veiktas izmaiņas aplēsēs, kas izmantotas atgūstamās summas noteikšanai. Zaudējumus no vērtības samazināšanās atceļ vienīgi tādā apmērā, par cik attiecīgā aktīva bilances vērtība nepārsniedz to bilances vērtību, atskaitot nolietojumu, kura tiktu noteikta, ja zaudējumi no vērtības samazināšanās netiktu atzīti.

2.6. FINANŠU INSTRUMENTI

Finanšu instrumentu klasifikācija

LDz finanšu instrumenti sastāv no finanšu aktīviem (finanšu aktīvi amortizētajā iegādes vērtībā un finanšu aktīvi patiesajā vērtībā ar pārvērtēšanu peļņā vai zaudējumos) un finanšu saistībām (finanšu saistības amortizētajā iegādes vērtībā).

Parāda instrumentu klasifikācija ir atkarīga no LDz finanšu aktīvu vadības ieviestā biznesa modeļa, kā arī no tā, vai līgumiskās naudas plūsmas sastāv tikai no pamatsummas un procentu maksājumiem (TPPM). Ja parāda instrumentu tur, lai iekasētu naudas plūsmas, to var uzskaitīt amortizētajā iegādes vērtībā, ja tas atbilst TPPM prasībām. Finanšu aktīvi, kuru naudas plūsmas neatbilst TPPM prasībām, jāvērtē patiesajā vērtībā ar atspoguļojumu peļņā vai zaudējumos (PVPZA) (piemēram, atvasinātie finanšu instrumenti). Iegultie atvasinātie instrumenti netiek atdalīti no finanšu aktīviem, bet tos iekļaujot finanšu aktīvu sastāvā, tiek izvērtētas TPPM prasības.

Pašu kapitāla instrumentus vienmēr vērtē patiesajā vērtībā. Tomēr Vadībai ir iespēja izdarīt neatsaucamu izvēli uzrādīt patiesās vērtības izmaiņu pārējos apvienotajos ienākumos, ja instrumentu netur tirdzniecības nolūkā. Ja pašu kapitāla instrumentu tur tirdzniecībai, izmaiņas patiesajā vērtībā jāuzrāda peļņā vai zaudējumos.

Atzīšana un atzīšanas pārtraukšana

Finanšu aktīvus un saistības atzīst brīdī, kad LDz ir kļuvis par līgumslēdzēju pusi un izpildījusi darījuma nosacījumus, t.i. darījuma datumā.

Finanšu aktīvu atzīšana tiek pārtraukta, kad LDz līgumsaistības uz finanšu aktīvu radīto naudas plūsmu izbeidzas vai, ja LDz nodod finanšu aktīvu citai pusei, vai arī nododot būtiskākos aktīva riskus un no aktīva saņemamo atlīdzību. Finanšu aktīvu iegādi un pārdošanu pamatdarbības ietvaros uzskaita tirdzniecības dienā, t.i., datumā, kad LDz nolemj aktīvu nopirkt vai pārdot.

Finanšu saistību atzīšana tiek pārtraukta, kad saistības pamatā esošs pienākums tiek atsaukts, atcelts vai arī tam beidzas termiņš.

Novērtēšana

Sākotnējā atzīšanas brīdī finanšu instrumentus vērtē to patiesajā vērtībā. Finanšu aktīviem un finanšu saistībām amortizētajā iegādes vērtībā sākotnējās atzīšanas brīdī patieso vērtību koriģē par darījuma izmaksām, kas ir tieši attiecināmas uz šo finanšu instrumentu.

Finanšu aktīvi patiesajā vērtībā ar pārvērtēšanu peļņā vai zaudējumos

Šajā kategorijā ietilpst LDz īpašumā esošie pašu kapitāla instrumenti, kas veido Pārējos vērtspapīrus un ieguldījumus. Šie ieguldījumi tiek uzrādīti ilgtermiņa aktīvu sastāvā, ja vien Vadība neplāno tos pārdot 12 mēnešu laikā no pārskata gada dienas. Šo finanšu aktīvu patieso vērtību nosaka, balstoties uz LDz Vadības izdarītajām aplēsēm, kuru pamatā ir šo ieguldījumu finanšu informācija. Izmaiņas patiesajā vērtībā tiek atspoguļotas peļņā vai zaudējumos.

Dividendes no ieguldījumiem tiek atzītas Apvienoto ienākumu pārskatā brīdī, kad LDz rodas likumīgas tiesības uz tām.

Finanšu aktīvi amortizētajā iegādes vērtībā

Finanšu aktīvi amortizētajā iegādes vērtībā ir parāda instrumenti ar fiksētu vai nosakāmu maksājumu grafiku, kuri netiek turēti tirdzniecībai un kuru nākotnes naudas plūsmas sastāv tikai no pamatsummas un procentu maksājumiem. Finanšu aktīvi amortizētajā iegādes vērtībā ietver pircēju, pasūtītāju parādus un citus debitorus, kā arī radniecīgo sabiedrību parādus un naudu un naudas ekvivalentus. Finanšu aktīvi amortizētajā iegādes vērtībā tiek klasificēti kā īstermiņa aktīvi, ja maksājuma termiņš ir viens gads vai mazāk. Ja maksājuma termiņš ir garāks par vienu gadu, tad tie tiek uzrādīti kā ilgtermiņa aktīvi. Īstermiņa debitoru parādi netiek diskontēti.

Finanšu aktīvi amortizētajā iegādes vērtībā sākotnēji tiek atzīti patiesajā vērtībā un turpmāk uzrādīti amortizētajā iegādes vērtībā, izmantojot efektīvo procentu likmju metodi, atskaitot uzkrājumus vērtības samazinājumam.

Nauda un naudas ekvivalenti

Nauda un naudas ekvivalenti sastāv no naudas kasē, norēķinu kontu atlikumiem un īstermiņa augsti likvīdiem ieguldījumiem, kurus nepieciešamības gadījumā var viegli pārvērst naudā un kas nav pakļauti būtiskam vērtību izmaiņu riskam.

Vērtības samazinājums finanšu aktīviem amortizētajā iegādes vērtībā

Vērtības samazinājums tiek atzīts atbilstoši sagaidāmo kredītzaudējumu (SKZ, *expected credit loss*) modelim. Modelim ir trīs pakāpju pieeja, kas balstās uz izmaiņām finanšu aktīva kredīt kvalitātē, salīdzinot ar sākotnējo atzīšanu. LDz finanšu aktīva sākotnējās atzīšanas brīdī atzīst tūlītējos zaudējumus, kas ir vienādi ar 12 mēnešu SKZ, arī tad, ja finanšu aktīvi ir bez vērtības samazināšanās pazīmēm (pircēju un pasūtītāju parādiem atzīst to mūža SKZ). Notiekot būtiskam kredītriska pieaugumam, vērtības samazinājumu mēra, izmantojot aktīva mūža SKZ, nevis 12 mēnešu SKZ.

LDz ir piemērojis 9. SFPS pieļautos operacionālos atvieglojumus attiecībā uz pircēju un pasūtītāju parādu vērtēšanu – pircēju un pasūtītāju parādus grupē pēc to kredītkvalitātes un kavējuma dienām, piemērojot sagaidāmo kredītzaudējumu procentu katrai attiecīgajai grupai. SKZ likmes ir aplēstas, ņemot vērā pēdējo trīs gadu maksājumu vēsturi, korigējot šo rādītāju ar mērķi ņemt vērā informāciju par tagadni un nākotnes prognozēm.

Saistīto pušu parādi, kā arī saistītajām pusēm izsniegtie aizdevumi tiek izdalīti atsevišķā grupā, kuras SKZ rēķina, ņemot vērā ne tikai pagātnes pieredzi, bet arī to galējā īpašnieka – Latvijas Republikas – kredītreitingu un nākotnes attīstības prognozes. Aizdevumi, kas izsniegti meitas sabiedrībām, tiek uzskatīti par aktīviem ar tādu kredītrisku, kas nav būtiski palielinājies kopš sākotnējās atzīšanas brīža, līdz ar to SKZ aprēķinā iekļauj nākamo 12 mēnešu laikā sagaidāmos kredītzaudējumus.

Uzkrājums vērtības samazinājumam tiek iekļauts atsevišķā uzkrājumu kontā un zaudējumi tiek atzīti Apvienoto ienākumu pārskatā. Ja nākamajā periodā pēc vērtības samazināšanās atzīšanas zaudējumu summa samazinās un šis samazinājums var būt objektīvi saistīts ar notikumu pēc vērtības samazināšanās atzīšanas (piemēram, uzlabojas debitora kredītreitings), tad iepriekš atzīto zaudējumu no vērtības samazināšanās apvērse tiek atzīta Apvienoto ienākumu pārskatā.

Finanšu saistības amortizētajā iegādes vērtībā

Finanšu saistību amortizētajā iegādes vērtībā sastāvā tiek uzrādīti aizņēmumi no kredītiestādēm, citi aizņēmumi, parādi piegādātājiem un darbuņēmējiem un pārējie kreditori, kā arī parādi radniecīgajām sabiedrībām.

Finanšu saistības amortizētajā iegādes vērtībā sākotnēji atzīst to patiesajā vērtībā. Turpmākajos periodos finanšu saistības amortizētajā iegādes vērtībā tiek atspoguļotas amortizētajā iegādes vērtībā, pielietojot efektīvo procentu likmi. Finanšu saistības amortizētajā iegādes vērtībā tiek klasificētas kā īstermiņa saistības, ja maksājums termiņš ir viens gads vai mazāk. Ja maksājuma termiņš ir garāks par vienu gadu, tad tās tiek uzrādītas kā ilgtermiņa saistības.

Aizņēmumi

Sākotnēji aizņēmumi tiek atzīti patiesajā vērtībā, atskaitot ar aizņēmumu saņemšanu saistītās izmaksas. Turpmākajos periodos aizņēmumi tiek uzrādīti amortizētajā iegādes vērtībā, pielietojot efektīvo procentu likmi. Starpība starp saņemto naudas līdzekļu apjomu, atskaitot ar aizņēmumu saņemšanu saistītās izmaksas un aizņēmuma dzēšanas vērtību, tiek pakāpeniski ietverta Apvienoto ienākumu pārskatā, izmantojot aizņēmuma efektīvo procentu likmi. Šī starpība tiek atzīta finanšu izmaksu sastāvā.

Aizņēmumi tiek klasificēti kā īstermiņa saistības, izņemot gadījumus, kad LDz ir neatsaucamas tiesības atlikt saistību nokārtošanu uz vismaz 12 mēnešiem pēc bilances datuma.

Finanšu aktīvu un saistību savstarpējais ieskaits

Finanšu aktīvi un saistības tiek savstarpēji ieskaitīti un uzrādīti bilancē neto vērtībās, ja pastāv juridiskas tiesības šādu ieskaitu veikt, kā arī plānots veikt norēķinu pēc neto vērtībām vai arī nodot aktīvu un norēķināties par saistību vienlaicīgi.

2.7. KRĀJUMI

Krājumi tiek uzskaitīti zemākajā no pašizmaksas vai neto pārdošanas vērtības. Neto pārdošanas vērtību veido normālas LDz darbības gaitā noteiktā krājumu pārdošanas cena, atskaitot krājumu pabeigšanas un pārdošanas izmaksas. Iegādes vērtība tiek noteikta, izmantojot vidējo svērto krājumu novērtēšanas metodi kurināmajam un degvielai un FIFO (pirmais iekšā, pirmais ārā) metodi pārējām krājumu sastāvdaļām.

Nepieciešamības gadījumā novecojušo, lēna apgrozījuma vai bojāto krājumu vērtības samazinājumam tiek izveidoti uzkrājumi vērtības samazinājumam. Krājumiem, kas nav izmantoti ilgāk par gadu, tiek veidoti uzkrājumi 100% apjomā. Uzkrājumu summa tiek iekļauta Apvienoto ienākumu pārskatā.

2.8. AKCIJU KAPITĀLS UN MAKSĀJUMI PAR VALSTS KAPITĀLA DAĻU IZMANTOŠANU (DIVIDENDES)

LDz akciju kapitālu veido parastās vārda akcijas. Visas LDz akcijas ir dematerializētas akcijas. Katras akcijas nominālvērtība ir viens *euro*.

LDz akcionāram izmaksājamās dividendes jeb maksājumi par valsts kapitāla daļu izmantošanu tiek atspoguļotas kā saistības finanšu pārskatos periodā, kurā LDz akcionārs apstiprina dividenžu apmēru.

2.9. PĀRĒJĀS REZERVES

Daļu no LDz peļņas pēc nodokļu nomaksas, pamatojoties uz LDz akcionāru sapulces lēmumu, var ieskaitīt rezerves kapitālā. Šim nolūkam pašu kapitāla sastāvā ir izveidotas "Pārējās rezerves". Pārējo rezervju izmantošana un sadalīšana ir akcionāru sapulces kompetencē.

2.10. UZKRĀTĀS NEIZMANTOTO ATVAĻINĀJUMU IZMAKSAS

Uzkrātās neizmanto atvaļinājumu izmaksas tiek aprēķinātas katram darbiniekam, reizinot neizmanto atvaļinājuma dienu skaitu uz pārskata gada beigām ar dienas vidējo darba samaksu pārskata gada pēdējos sešos mēnešos un pieskaitot darba devēja daļu par sociālās apdrošināšanas iemaksām.

2.11. UZKRĀJUMI

Uzkrājumi tiek atzīti, kad LDz pagātnes notikumu rezultātā ir radušās juridiskas vai prakses radītas saistības, un ir paredzams, ka šo saistību izpildei būs nepieciešama ekonomiskos labumus ietverošu resursu aizplūšana no LDz, un saistību apjomu iespējams pietiekami ticami novērtēt.

Ja LDz paredz, ka uzkrājumu izveidošanai nepieciešamie izdevumi tiks daļēji vai pilnībā atmaksāti, šo izdevumu atmaksa tiek atzīta kā atsevišķs aktīvs tikai un vienīgi tad, kad ir praktiski skaidrs, ka šie izdevumi patiešām tiks atmaksāti. Ar jebkādu uzkrājumu saistītās izmaksas Apvienoto ienākumu pārskatā tiek atspoguļotas, atskaitot summas, kas ir atgūtas.

2.12. UZŅĒMUMU IENĀKUMA NODOKLIS

Uzņēmumu ienākuma nodoklis tiek aprēķināts saskaņā ar tiesību aktiem, kas ir spēkā pārskata perioda beigās. Spēkā esošie tiesību akti nosaka 20 procentu nodokļa likmi no aprēķinātās ar nodokli apliekamās bāzes, kura pirms nodokļa likmes piemērošanas dalīta ar koeficientu 0,8. Uzņēmumu ienākuma nodoklis, kas aprēķināts no peļņas sadales dividendēs, tiek uzrādīts Apvienoto ienākumu pārskatā atsevišķi, bet pārējos gadījumos - pie pārējās saimnieciskās darbības izmaksām. Atliktā nodokļa aktīvi vai saistības neveidojas, jo nav atšķirības starp aktīvu un saistību bilances vērtībām un to nodokļu bāzi.

2.13. IEŅĒMUMU ATZĪŠANA

Ieņēmumi ir atlīdzība, kuru saņem pamatdarbības veikšanas rezultātā. Ieņēmumus mēra līgumā noteiktās darījuma cenas apmērā. Darījuma cena ir summa, kuru LDz sagaida saņemt pēc kontroles nodošanas par precēm vai pakalpojumiem, izņemot trešo pušu vārdā iekasētās summas (piemēram, pievienotās vērtības nodokli). Darījuma cena tiek samazināta par piešķirtajām atlaidēm vai cita veida labumiem, kuri tiek piešķirti pircējam. Specifiski kritēriji LDz ieņēmumu atzīšanai katram no ieņēmumu veidiem minēti zemāk.

LDz nav tādu līgumu ar klientu, kuru ietvaros būtu paredzēts norēķinu periods vairāk kā viens gads, līdz ar to LDz neveic korekcijas, lai atspoguļotu naudas vērtības izmaiņas laika gaitā. Turklāt, norēķinos nav paredzēta mainīgā atlīdzība.

Ieņēmumi no preču pārdošanas tiek atzīti kontroles nodošanas brīdī, t.i., brīdī, kad LDz attiecīgo precī ir piegādājusī klientam un tas ir precī akceptējis, kā arī ir ticams, ka debitora parāds ir atgūstams.

Ieņēmumi no pakalpojumu sniegšanas tiek atzīti tajā finanšu periodā, kad pakalpojumi tika sniegti, ņemot vērā kopējo sniegtā pakalpojuma attiecību pret kopējo līgumā noteikto pakalpojumu, ja piemērojams.

LDz sniedz šādus pakalpojumus (tiek atzīti saskaņā ar 15. SFPS):

Publiskās lietošanas dzelzceļa infrastruktūras izmantošanas pakalpojumi - nodrošina piekļuvi dzelzceļa infrastruktūrai un to infrastruktūras pārvaldītājs bez diskriminācijas sniedz visiem pārvadātājiem. LDz sniedz publiskās lietošanas minimālā piekļuves pakalpojuma kompleksa un piekļuves publiskās lietošanas dzelzceļa infrastruktūrai, kas savieno dzelzceļa infrastruktūru ar apkalpes vietām, pakalpojumu (minimālais piekļuves pakalpojumu komplekss).

LDz ir piešķirta valsts budžeta dotācija pasažieru segmenta izmaksu segšanai līdz pilnajām izmaksām un dotācija pasažieru stacijām līnijās, kur pasažieru kustība pārtraukta. Par saņemtās dotācijas apmēru (neieskaitot PVN) ieņēmumi tiek atzīti periodā, kad pakalpojumi tiek sniegti, bet ne vairāk kā saņemtā finansējuma apmērā saskaņā ar 20.SGS.

Apkalpes vietu uzturēšanas pakalpojumi – pasažieru staciju un pieturas punktu izmantošanas pakalpojumi. LDz sniedz sekojošus apkalpes vietas pakalpojumus pasažieru stacijās: biļešu pārdošanas vietu, pasažieru apziņošanas sistēmu un pasažieriem paredzēto telpu lietošana. Ieņēmumi (neieskaitot PVN) tiek atzīti periodā, kad pakalpojumi tiek sniegti, bet ne vairāk kā saņemtā finansējuma apmērā saskaņā ar 20.SGS.

Infrastruktūras pārvaldītāja papildpakalpojumi, t.sk. apkalpes vietu pakalpojumi - kravas vagonu šķirošanas un komplektēšanas pakalpojumi (kravas vagonu apstrāde, veicot vai neveicot vilcienu formēšanu), kravas vagonu tehniskā apkope un apskate – kravas vagonu tehniskās pārbaudes pamatpakalpojumi un papildpakalpojumi, tekošais atkabes remonts, kravas vagonu glabājuma pakalpojumi un kravas vagonu starpniecības norēķinu pakalpojumi u.c. Ieņēmumi tiek atzīti periodā, kad pakalpojumi tiek sniegti.

Elektroenerģijas sadales un tirdzniecības pakalpojumi - LDz sniedz elektroenerģijas sadales un tirdzniecības pakalpojumus fiziskajām un juridiskajām personām, t.sk. atkarīgajām sabiedrībām. Elektroenerģijas sadales (vilces apakšstaciju un kontakttīklu) izmaksas pasažieru vilcienu vilces vajadzībām ir iekļautas maksā par publiskās lietošanas dzelzceļa infrastruktūras izmantošanas pārvadājumu izmantošanu un šajā pakalpojumā neietilpst. Elektroenerģijas patērētājiem LDz sniedz elektroenerģijas realizācijas pakalpojumus, pildot saistības, ko nosaka *“Elektroenerģijas tirgus likums”*, likums *“Par sabiedrisko pakalpojumu regulatoriem”* un Ministru kabineta noteikumi Nr. 635. LDz darbojas kā primārais pakalpojumu sniedzējs, tādējādi ieņēmumi un izmaksas tiek atzīti bruto vērtībā. Ieņēmumi tiek aprēķināti, reizinot tarifu ar patērēto kilovatstundu skaitu, un tiek atzīti periodā, kad patēriņš veikts.

Principāla pakalpojumi ietver ieviešanas kopsavilkuma deklarācijas iesniegšanu, muitas procedūras – tranzīta noformēšanu, pagaidu uzglabāšanu. Atbilstoši līgumam starp LDz un SIA “LDZ CARGO” LDz kā tranzīta procedūras izmantošanas atļaujas turētājs iesniedz tranzīta procedūras deklarācijas un noformē preču pagaidu uzglabāšanas deklarācijas, kā arī veic citas muitas procedūras - tranzīts ievērošanas nodrošināšanas darbības. Ieņēmumi tiek atzīti periodā, kad pakalpojumi tiek sniegti.

Elektronisko sakaru pakalpojumi – datu un elektronisko ziņojumu pārraides pakalpojumi, piekļuves elektronisko sakaru tīkla infrastruktūrai pakalpojumi. Ieņēmumi tiek atzīti pēc faktiskās tīkla izmantošanas attiecīgajā pārskata periodā.

Informācijas tehnoloģiju pakalpojumi - ietver pakalpojumus, kas saistīti ar kravu un pasažieru pārvadājumu informācijas sistēmām, vilcienu kustību, kā arī biznesa atbalsta, kontroles un vadības informācijas sistēmām. Ieņēmumi tiek atzīti periodā, kad pakalpojumi tiek sniegti.

Būvniecības pakalpojumi – ietver pašu spēkiem veiktos būvdarbus dzelzceļa infrastruktūras objektos. Ieņēmumi tiek atzīti periodā, kad pakalpojumi tiek sniegti.

Citi pakalpojumi – šajos pakalpojumos ietilpst vadības pakalpojumi atkarīgajām sabiedrībām, infrastruktūras pārvaldītāja specifiskie pakalpojumi un dažādi citi neliela apjoma pakalpojumi juridiskām un fiziskām personām. Ieņēmumi tiek atzīti periodā, kad pakalpojumi tiek sniegti.

Sabiedrība sniedz šādus pakalpojumus (tiek atzīti saskaņā ar 16. SFPS):

Nomas pakalpojumi - LDz ēkas, būves, zemi un pārējos pamatlīdzekļus, kuri nav nepieciešami saimnieciskās darbības nodrošināšanai, pirmkārt, iznomā pārvadātājiem un citām ar dzelzceļa sistēmas darbību saistītajām uzņēmēj-sabiedrībām un iestādēm. Neizmantoto platību, kas atrodas dzelzceļa infrastruktūras objektos, iznomāšana ārējiem klientiem samazina pamatpakalpojuma pašizmaksu. Rezultātā palielinās pamatpakalpojuma konkurētspēja, kā arī paaugstinās objektu izmantošanas efektivitāte. Ieņēmumi tiek atzīti periodā, kad pakalpojumi tiek sniegti.

Procentu ienākumi (tiek atzīti saskaņā ar 9. SFPS):

Procentu ienākumi tiek atzīti pēc uzkrājumu metodes, pielietojot efektīvo procentu likmi (saskaņā ar 9. SFPS). Procentu ienākumi no naudas un naudas ekvivalentiem tiek klasificēti kā finanšu ienākumi.

Ienākumi no soda naudām

Ievērojot piesardzības principu, līgumsodus, t.sk. nokavējuma naudu par kavētiem norēķiniem, ieņēmumos atzīst tikai pēc to saņemšanas.

Ienākumi no dividendēm

Ienākumi no dividendēm tiek atzīti, kad rodas likumīgas tiesības uz tām.

2.14. NOMAS LĪGUMI

Klasifikācija

Līguma noslēgšanas brīdī LDz izvērtē, vai līgums ir noma vai ietver nomu. Līgums ir noma vai ietver nomu, ja līgums piešķir tiesības kontrolēt identificējama aktīva izmantošanu noteiktu laika periodu apmaiņā pret atlīdzību. Lai izvērtētu, vai līgums ir noma vai ietver nomu, LDz izvērtē, vai:

- Līgums paredz identificējamā aktīva izmantošanu – aktīvs var tikt norādīts tieši vai netieši un tam ir jābūt fiziski nošķiramam vai jāatspoguļo visu aktīva kapacitāti no fiziski nošķirama aktīva. Ja piegādātājam ir nozīmīgas tiesības aizstāt aktīvu, aktīvs nav identificējams;
- LDz ir tiesības gūt visus saimnieciskos labumus no identificējamā aktīva izmantošanas visā tā lietošanas periodā;
- LDz ir tiesības noteikt identificējamā aktīva izmantošanas veidu. LDz ir tiesības noteikt izmantošanas veidu, kad tā var pieņemt lēmumu par to, kā un kādā nolūkā aktīvs tiks izmantots. Gadījumos, kad attiecīgi lēmumi par to, kā un kādā nolūkā aktīvs tiek izmantots, ir iepriekš noteikti, LDz ir jāvērtē, vai tai ir tiesības darboties ar aktīvu vai norīkot darbošanos ar aktīvu noteiktā veidā, vai LDz ir paredzējusi aktīva lietošanu tādā veidā, kas iepriekš nosaka to, kā un kādā nolūkā aktīvs tiks izmantots.

Līguma, kas ietver nomas sastāvdaļu vai vairākas nomas sastāvdaļas, sākotnējā novērtēšanā vai atkārtotas novērtēšanas gadījumā LDz attiecina uz katru nomas sastāvdaļu to relatīvo atsevišķo cenu.

Nomnieks

Noma tiek atzīta kā tiesības izmantot aktīvu un tam atbilstošās nomas saistības datumā, kad nomātais aktīvs ir pieejams LDz lietošanā. Tiesību izmantot aktīvu izmaksas veido:

- nomas saistību sākotnējā novērtējuma summas;
- jebkuri nomas maksājumi, kas izdarīti sākuma datumā vai pirms tā, atskaitot saņemtos nomas veicināšanas maksājumus;
- jebkuras sākotnējās tiešās izmaksas.

Nolietojums tiek rēķināts pēc lineārās metodes no nomas sākuma datuma līdz nomas termiņa beigām, ja vien nav plānots aktīvu izpirkt. Tiesības izmantot aktīvu periodiski tiek samazinātas par zaudējumiem no vērtības samazināšanās, ja tādi ir, un koriģētas, ņemot vērā nomas saistību pārvērtēšanu.

Aktīvi un saistības, kas izriet no nomas, to sākotnējās piemērošanas datumā tiek novērtēti atlikušo nomas maksājumu pašreizējā vērtībā, kas diskontēta, izmantojot LDz salīdzināmo procentu likmi. Nomā saistībās iekļauj šādu nomas maksājumu patreizējo vērtību:

- fiksēti nomas maksājumi (ieskaitot pēc būtības fiksētos nomas maksājumus), atskaitot nomas veicināšanas maksājumus;
- mainīgie nomas maksājumi, kas ir atkarīgi no indeksa vai likmes;
- maksājumi, kas jāveic nomniekam saskaņā ar atlikušās vērtības garantijām;
- pirkšanas iespējas izmantošanas cena, ja ir pietiekams pamats uzskatīt, ka nomnieks izmantos šo iespēju, un
- soda naudas maksājumi par nomas izbeigšanu, ja nomas termiņš atspoguļo to, ka nomnieks izmanto iespēju izbeigt nomu.

Nomas saistības tiek atkārtoti novērtētas, ja mainās nākotnes nomas maksājumi, jo ir mainījies indekss vai likme, ko lieto šo maksājumu noteikšanai, ja mainās LDz aplēse par paredzamo maksājumu apmēru, vai, ja LDz maina savu izvērtējumu par pirkšanas iespējas izmantošanu, nomas termiņa pagarināšanu vai izbeigšanu. Kad nomas saistības tiek atkārtoti novērtētas, attiecīga korekcija tiek veikta lietošanas tiesību aktīva uzskaites vērtībā vai atzīta Apvienoto ienākumu pārskatā, ja lietošanas tiesību aktīva uzskaites vērtība samazinās līdz nullei.

Katrs nomas maksājums tiek sadalīts starp nomas saistībām un procentu izdevumiem par nomas saistībām. Nomas saistību procentu izdevumi tiek atzīti Apvienoto ienākumu pārskatā nomas periodā, lai veidotu konstantu periodisku procentu likmi atlikušajai nomas saistībai katrā periodā.

Īstermiņa noma un noma, kuras pamatā esošais aktīvs ir ar zemu vērtību

Nomas maksājumi, kas saistīti ar īstermiņa nomu vai nomu, kuras pamatā esošais aktīvs ir ar zemu vērtību, tiek atzīti kā izdevumi pēc lineārās metodes Apvienoto ienākumu pārskatā. Īstermiņa noma ir noma, kuras nomas termiņš sākuma datumā ir 12 mēneši vai mazāk.

Iznomātāja uzskaitē

Nomas darījumus, kuri pēc savas būtības nodod nomas ņēmējam visus riskus un atlīdzību, kas raksturīgi īpašumtiesībām uz aktīvu objektu, klasificē kā finanšu nomas darījumus. Nomas darījumi, kurā iznomātājs patur nozīmīgu daļu no īpašumtiesībām raksturīgā riska un atlīdzības, tiek klasificēti kā operatīvā noma.

Aktīvi, kas tiek iznomāti operatīvajā nomā, tiek uzrādīti pamatlīdzekļu sastāvā iegādes vērtībā, atskaitot nolietojumu. Nolietojums tiek aprēķināts pēc lineārās metodes. Nomas ieņēmumi no operatīvās nomas un no klientiem saņemtās priekšapmaksas tiek iekļauti atbilstošā nomas perioda Apvienoto ienākumu pārskatā.

Apakšnomas darījumu uzskaitē (LDz ir iznomātājs)

Gadījumā, ja saskaņā ar līgumu LDz ir iznomātājs, bet daļa no nomas objektiem tiek nodota tālāk nomā, veidojas apakšnomas darījums. Katrs apakšnomas darījums tiek izvērtēts pēc tā atbilstības finanšu vai operatīvās nomas definīcijai, izvērtējumu veicot attiecībā uz tiesībām lietot aktīvu. Uzskaitē tiek veikta atbilstoši noteiktajam apakšnomas veidam – LDz ir iznomātājs uz operatīvās nomas nosacījumiem vai LDz ir iznomātājs uz finanšu nomas nosacījumiem. Gadījumā, ja apakšnoma ir finanšu noma, tā tiek uzskaitīta atsevišķi kā nomas debitors. Neto ieskaits ar saistību netiek veikts.

Apakšnomas darījumu uzskaitē:

- LDz kā starpposma iznomātājs samazina “tiesības lietot aktīvu”, veidojot “finanšu nomas debitora parādu” par šo daļu, neatzīstot nomas ieņēmumus no apakšnomas, bet aprēķina procentu ieņēmumus no “finanšu nomas debitora parāda”;
- Apakšnomas termiņa laikā LDz kā starpposma iznomātājs atzīst nolietojuma izmaksas “tiesībām lietot aktīvu” tiktāl, cik attiecas uz to “tiesību lietot aktīvu” daļu, kas nav nodota apakšnomā, bet atzīst procentu izmaksas par nomas saistībām pilnā apmērā.

2.15. VALSTS LĪDZFINANSĒJUMS UN ES LĪDZEKĻI

Valsts līdzfinansējums un ES līdzekļi tiek atzīti to patiesajā vērtībā brīdī, kad ir pietiekama pārlicība par to saņemšanu un var ticami apgalvot, ka LDz būs spējīga pildīt visus ar šo līdzekļu saņemšanu saistītos noteikumus.

Uz aktīviem (pamatlīdzekļiem) attiecināmais valsts līdzfinansējums un ES līdzekļi tiek uzrādīti bilances postenī “Nākamo periodu ieņēmumi” un periodiski atzīti Apvienoto ienākumu pārskatā proporcionāli attiecīgo aktīvu (pamatlīdzekļu) nolietojumam to lietderīgās izmantošanas laikā.

Ņemot vērā Dzelzceļa likuma 9. panta 4. daļu, LDz ir uzrādījis Apvienoto ienākumu pārskatā kolonnu “2024. gada rezultāts pirms finanšu līdzsvara maksājumiem” un “2023. gada rezultāts pirms finanšu līdzsvara maksājumiem”. Lai arī šādu rādītāju uzrādīšanu neparedz SFPS, ne-SFPS rādītājs uzrādīts finanšu pārskatā, lai nodrošinātu lasītājiem skaidru priekšstatu par LDz finansiālo stāvokli bez finanšu līdzsvara maksājumu saņemšanas.

2.16. SAISTĪTĀS PUSES

Par saistītajām pusēm tiek uzskatīti valsts, LDz meitas sabiedrības, LDz Padomes un Valdes locekļi, viņu tuvi ģimenes locekļi un sabiedrības, kurās minētajām personām ir kontrole vai būtiska ietekme.

2.17. NOTIKUMI PĒC BILANCES DATUMA

Finanšu pārskatā tiek atspoguļoti tādi notikumi pēc pārskata gada beigām, kas sniedz papildu informāciju par LDz finansiālo stāvokli bilances sagatavošanas datumā (koriģējošie notikumi). Ja notikumi pēc pārskata gada beigām nav koriģējoši, tie tiek atspoguļoti finanšu pārskata pielikumos tikai tad, ja tie ir būtiski.

2.18. DARBINIEKU LABUMI

Sociālās apdrošināšanas un pensiju plāna iemaksas

LDz veic sociālās apdrošināšanas maksājumus valsts pensiju apdrošināšanai valsts fondēto pensiju shēmā saskaņā ar Latvijas tiesību aktiem. Valsts fondēto pensiju shēma ir fiksētu iemaksu pensiju plāns, saskaņā ar kuru LDz jāveic likumā noteikta apjoma maksājumi. LDz nerodas papildu juridiskas vai prakses radītas saistības veikt papildu maksājumus, ja valsts fondēto pensiju shēma nevar nokārtot savas saistības pret darbiniekiem. Sociālās apdrošināšanas iemaksas tiek atzītas kā izmaksas, izmantojot uzkrājumu principu, un ir iekļautas darbinieku izmaksās.

2.19. IEGULDĪJUMI MEITAS SABIEDRĪBU KAPITĀLOS

Ieguldījumi meitas sabiedrību kapitālos tiek uzskaitīti to iegādes vērtībā, no kuras atskaitīti zaudējumi no vērtības samazināšanās.

LDz atzīst ienākumus tikai tad, ja tā no savas meitas sabiedrības saņem pēc iegādes datuma radušās peļņas daļu. Saņemtās summas, kas pārsniedz šo peļņu, uzskata par ieguldījuma atgūšanu un grāmato kā ieguldījuma iegādes vērtības samazinājumu.

Ja pastāv objektīvi pierādījumi tam, ka ieguldījuma meitas sabiedrībās bilances vērtība ir samazinājusies, tad zaudējumus no vērtības samazināšanās aprēķina kā starpību starp ieguldījuma bilances vērtību un tā atgūstamo vērtību. Zaudējumi no ieguldījuma vērtības samazināšanās var tikt apvērsti, ja pēc tam, kad pēdējo reizi tika atzīti zaudējumi no vērtības samazināšanās, ir mainījušās aplēses, kas tika izmantotas vērtības samazinājuma noteikšanai.

3. BŪTISKI PIEŅĒMUMI UN SPRIEDUMI

Lai sagatavotu finanšu pārskatus saskaņā ar SFPS, nepieciešams izdarīt būtiskus pieņēmumus. Tāpat, sagatavojot pārskatus, Vadībai ir nepieciešams izdarīt pieņēmumus un spriedumus, piemērojot LDz izvēlēto uzskaites politiku.

Finanšu pārskatu sagatavošana, izmantojot SFPS, prasa izmantot aplēses un pieņēmumus, kas ietekmē finanšu pārskatos uzrādīto aktīvu un saistību vērtības un pielikumos sniegto informāciju finanšu pārskatu datumā, kā arī pārskata periodā atzītos ieņēmumus un izdevumus. Faktiskie rezultāti var atšķirties no šīm aplēsēm. Jomas, kuras vairāk var ietekmēt pieņēmumi, ir Vadības pieņēmumi un aprēķini, nosakot aktīvu atgūstamo vērtību un uzkrājumu lielumu, kā aprakstīts zemāk. Izņemot zemāk minētās, nav citu jomu, kas prasītu nozīmīgu vai sarežģītu pieņēmumu izdarīšanu, vai jomu, kur izdarītie pieņēmumi un aplēses būtu nozīmīgas finanšu pārskatu kontekstā.

Pamatlīdzekļu lietderīgās kalpošanas periods

Katrā pārskata perioda beigu datumā LDz izvērtē tās pamatlīdzekļu atlikušo lietderīgās kalpošanas periodu. Balstoties uz pēdējiem LDz Finanšu direkcijas veiktiem novērtējumiem, esošais lietderīgās kalpošanas laiks ir atbilstošs LDz pamatlīdzekļu faktiskās izmantošanas laikam.

Pamatlīdzekļu vērtības samazinājums

Iepriekšējos gados pamatlīdzekļu vērtības samazinājums atzīts saimnieciskajā darbībā neizmantotiem pamatlīdzekļiem, kā arī tādiem aktīviem, kuriem nākotnes sagaidāmie saimnieciskie

labumi ir būtiski zemāki nekā to bilances vērtība. Nozīmīgākā vērtības samazinājuma summa atzīta attiecībā uz ēkām, būvēm un sliežu ceļiem, pamatojoties uz nākotnes naudas plūsmām no šo pamatlīdzekļu izmantošanas pakalpojumu sniegšanā.

Veicot vērtības samazinājuma pārbaudi, visi LDz aktīvi sadalīti naudu ienesošajās vienībās – ģeogrāfiskajos sliežu ceļu iecirkņos. Katram iecirknim vērtētas vērtības samazināšanās pazīmes un iecirkņiem ar vērtības samazināšanās pazīmēm, veikta vērtības samazināšanās pārbaude. Galvenie vērtības samazināšanās indikatori ir pasažieru pārvadājumu neesamība vai samazinājums konkrētajā iecirknī, kā arī kravu pārvadājumu apjomu būtisks samazinājums.

Finanšu līdzsvara maksājums

LDz galvenais uzdevums ir nodrošināt valsts publiskās lietošanas dzelzceļa infrastruktūras pārvaldīšanu un drošus, augstas kvalitātes un efektīvus dzelzceļa un loģistikas pakalpojumus Latvijas valsts un tautsaimniecības interesēs. Šī uzdevuma nodrošināšanai zaudējumu kompensēšanai atbilstoši Dzelzceļa likuma 9. panta 4. daļai paredzēts saņemt valsts finansējumu VAS "Latvijas dzelzceļš" finanšu līdzsvara nodrošināšanai, tā kā valstij ir jānodrošina, ka valsts publiskās lietošanas dzelzceļa infrastruktūras pārvaldītāja peļņas un zaudējumu pārskatā ieņēmumi no infrastruktūras maksām, peļņa no citas komercdarbības, neatmaksājami ieņēmumi no privātiem avotiem, kā arī valsts finansējums (attiecīgajā gadījumā iekļaujot arī no valsts saņemtus avansa maksājumus) ir vismaz līdzsvarā ar infrastruktūras izdevumiem.

Pārskata gadā nepieciešamais finanšu līdzsvara nodrošināšanas finansējums atzīts cita veida ieņēmumu sastāvā saskaņā ar 20. SGS "Valsts atbalsts" minētajiem atzīšanas principiem. Šie principi nosaka valsts dotācijas atzīšanu tajā brīdī, kad pastāv pamatota pārliecība par nosacījumu, kas saistīti ar dotācijas saņemšanu, izpildi. Turklāt dotācijas, kas attiecas uz izmaksu segšanu, būtu atzīstamas tajā periodā, kad notikušas izmaksas, pie nosacījuma, ka pastāv pamatota pārliecība par dotācijas saņemšanu nākotnē.

Daudz gadu līgums, kas tika noslēgts 2018. gadā, bija spēkā līdz 2022. gada 31. decembrim, pašlaik noris darbs pie jauna līguma noslēgšanas turpmākajiem periodiem.

Rīgā, datums skatāms laika zīmogā

Valdes priekšsēdētājs

A.Grinbergs

Valdes loceklis

R.Pļavnieks

Valdes loceklis

M.Keņģis

Gada pārskatu sagatavoja VAS "Latvijas dzelzceļš" Finanšu direkcija:
Finanšu direktore

T.Labzova -Ceicāne

Šis dokuments ir elektroniski parakstīts ar drošu elektronisko parakstu un satur laika zīmogu